Mestna občina
Ljubljana

Mestni svet

Komisija za poimenovanje naselij in ulic

Mestni trg 1
1000 Ljubljana
telefon: *01 306 10 48*
faks: *01 306 12 54*
ms.kpnu@ljubljana.si
www.ljubljana.si

Številka: 353-63/2018-2
Datum: 14. 3. 2018

MESTNA OBČINA LJUBLJANA
MESTNI SVET

ZADEVA: **PREDLOG ZA OBRAVNAVO NA SEJI MESTNEGA SVETA MESTNE OBČINE LJUBLJANA**

NASLOV: **Osnutek Odloka o določitvi imen ulic, parkov, trgov in sprememb potekov ulic na območju Mestne občine Ljubljana**

ZUN. STROKOVNJAK:

PREDLAGATELJ : **Komisija za poimenovanje naselij in ulic**

POROČEVALEC: **Mojca Škrinjar, predsednica komisije**
Stanka Ferenčak Marin podpredsednica komisije

PREDLOG SKLEPA:

Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejme Osnutek Odloka o določitvi imen ulic, parkov, trgov in sprememb potekov ulic na območju Mestne občine Ljubljana

Mojca Škrinjar
Predsednica

Priloga:

Osnutek Odloka o določitvi imen ulic, parkov, trgov in sprememb potekov ulic na območju Mestne občine Ljubljana z obrazložitvijo in grafičnimi kartami

Na podlagi 21. člena Zakona o določanju območij ter o imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb (Uradni list RS, št. 25/2008, v nadaljevanju: ZDOIONUS) in 27. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 24/16 - uradno prečiščeno besedilo) je Mestni svet Mestne občine Ljubljana na _____ seji dne_____ sprejel

OSNUTEK ODLOKA O DOLOČITVI IMEN ULIC, PARKOV, TRGOV IN SPREMEMB POTEKOV ULIC NA OBMOČJU MESTNE OBČINE LJUBLJANA

1. člen

Na območju Mestne občine Ljubljana se v naselju Ljubljana:

- **na novo imenujejo naslednji parki in določi meja parkov:**

1. - **Park Angele Piskernik** - park zaokroža zelene in urbane površine, ki mejijo na vzhodni strani na Pot spominov in tovarištva, na severnem delu poteka do dvorišč stanovanjskega naselja Koseze, od Plevančeve ulice 21 do Štirnove ulice 26, kjer se nadaljuje severno do AC obroča, ta predstavlja zahodno mejo, in nato poteka preko potoka Glinščice na jugozahodni strani in poteka do Poti za Brdom do križišča z ulico Pot Roberta Blinca, ki meji z njo na jugovzhodni strani in se zaključi z »Zelenim obročem Ljubljane« (Pot spominov in tovarištva);

2. - **Fabianijev park** - park zaokroža zelene in urbane površine trikotne oblike, ki mejijo v križišču na severni strani s Poljansko cesto, na zahodni strani z Roško cesto;

3. - **Južni mestni park Rakova jelša** - park zaokroža zelene in urbane površine, ki mejijo na severni strani na krožni priključek Barjanske ceste kot južni priključek avtocestnega obroča, ki meji na vzhodni in južni strani na ulico Pot na Rakovo jelšo do njenega zaključka;

4. - **Maistrov park** - park zaokroža zelene in urbane površine, ki mejijo na severni strani z ulico Trg osvobodilne fronte, na zahodni strani sega do stavbe Trga osvobodilne fronte 12, na južni strani do izteka Kolodvorske ulice in od stavb Kolodvorske ulice 18 do 20, na vzhodni strani pa meji do dvorišča stavbe Resljeva cesta 33 in se severovzhodno zaključi pred Trgom osvobodilne fronte;

5. - **Šmartinski park** - park zaokroža zelene in urbane površine, ki mejijo na severni strani na Žalsko ulico in ob Plečnikovih poslovilnih stavbah Pokopališča Žale, na jugozahodni strani do Pokopališke ulice, na jugovzhodni strani do Šmartinske cesta in do stavbe Šmartinska cesta 101;

6. - **Tomanov park** - park zaokroža zelene in urbane površine pravokotne oblike, ki mejijo na severni strani na Masarykovo cesto, na zahodni strani na Resljevo cesto in na južni strani sega do stavbe Resljeva cesta 48;

7. - **Park literatov** - park zaokroža zelene in urbane površine, ki mejijo na severni strani na Linhartovo cesto, na zahodni strani na Robovo ulico, na južni strani poteka do Vilharjeve ceste, na vzhodni strani sega do Železne ceste vse do križišča z Linhartovo cesto;

8. - **Park Mihe Potočnika** - park zaokroža zelene in urbane površine, ki mejijo na ulice krožišča Koželjeve ulice, Kranjčeve ulice in Štajerske ceste in poteka do krožišča z ulicami Linhartove ceste in Savske ceste, od koder spremeni smer proti severu, na zahodni strani meji na ulico Med hmeljniki in se zaključi pred dvorišči stavb Tomačevske ulice 2A in 1A.

2. člen

Na območju Mestne občine Ljubljana se v naselju Ljubljana:

- **ukine zaključek poteka ulice in preimenujeta ulici:**

1) - **Ovinki** – ukine se zaključek poteka ulice in ime ulice »Ovinki«, ki na delu ukinjene poti pred vzpenjačo na grad zavije v jugozahodni smeri in se zaključi na Razgledni stezi;

2) - **Ovinki Vodnikov trg** - »ulica« se na severni strani grajskega pobočja, južno od dvoriščnega dela stavbe Ciril-Metodov trg 19, odcepi levo od ulice Za ograjami, kjer se v cik-cak ovinkih začne strmo vzpenjati in poteka do ulice Razgledna steza;

3) - **Ovinki Streliška ulica** - »ulica« se odcepi levo od ulice Na Stolbi pred stavbo Na Stolbi 8, se v cik-cak ovinkih začne strmo vzpenjati po severovzhodni strani grajskega pobočja in poteka do križišča ulic Razgledne steze in Grajski drevored;

- **podaljša potek ulice:**

4) - **Za ograjami** - »ulica« se nadaljuje v križišču z ulicami Mačja steza, Razgledna steza in Grajska planota, se vzpenja po jugovzhodni strani grajskega pobočja po Plečnikovi poti na stebrih in poteka na vrhu stopnišča do Grajske planote;

- **na novo imenujeta trga in določita poteka:**

5) - **Trg Jureta Detele** – trg zaokroža urejene urbane površine notranjega javnega prostora stavb, med stavbami Masarykove ceste 24 in 22 na severni in zahodni strani ter na vzhodni strani do zidane ograje, ki meji na Maistrovo ulico;

6) - **Trg Tomaža Pengova** – trg zaokroža urejene urbane površine notranjega javnega prostora in začne potek na severovzhodni stranici stavbe Metelkove ulice 4, nadaljuje mimo stavbe Metelkove ulice 6, nadaljuje v pravokotni obliki do prehoda na Trg Jureta Detele in se zaključi mimo stavbe Metelkove ulice 8.

3. člen

Na območju Mestne občine Ljubljana se v naselju Ljubljana:

- **na novo imenuje trg in določi potek:**

7) - **Trg Marije Terezije** – trg zaokroža urejene urbane površine notranjega javnega prostora stavb, ki mejijo na zahodni strani Metelkove ulice 2, 2 b in 4, na severni strani Metelkove ulice 6, na vzhodni strani Maistrove ulice 3 in 1;

- **na novo imenuje ulica in določi potek:**

8) - **Cesta čez Golovec** - se odcepi med stavbama Četrtne skupnosti Rudnik, Dolenjska cesta 105 in 107, poteka severovzhodno v dolžini cca 200 m, od koder se ločeno vodita z »Zelenim obročem Ljubljane« (Pot spominov in tovarištva), nadaljuje vzporedno z njo, nadaljuje čez Golovec vse do stavbe Krožna ulica 50 v Četrtni skupnosti Golovec, kjer se nato konča z odcepom s Krožno ulico.

4. člen

Na območju Mestne občine Ljubljana se v naselju Ljubljana spremenita poteka ulic:

1. - **Palmejeva ulica** - ulica se za stavbo Dunajska cesta 154 odcepi desno, poteka proti vzhodu, pri stavbi Palmejeva ulica 28, 30, 32 ostro zavije levo in poteka proti severu do ulice Cesta Janeza Porente, kjer se konča;

2. - **Tobačna ulica** - ulica se za stavbo, ki stoji v križišču Tržaške ceste in Bleiweisove ceste, odcepi desno od Tržaške ceste in poteka severozahodno, kjer se pred železniško progo konča.

5. člen

Na območju Mestne občine Ljubljana se v naselju Ljubljana uredi potek štradona in določi spremenjen začetek poteka ulice:

1. - **Rebekov štradon** – se nasproti stavbe Ižanska cesta 421 odcepi desno in poteka proti jugozahodu do potoka (kanala) Farjevec in do meje z Občino Ig;

2. - **Tomišeljska ulica** – ulica se 130 m od začetka Rebekovega štradona odcepi levo, poteka proti jugu, kjer po 130 m zavije desno in poteka do potoka Farjevec.

6. člen

Geodetska uprava Republike Slovenije na podlagi tega odloka in ZDOIONUS izvede vse nastale spremembe in jih evidentira v registru prostorskih enot.

Evidenca v registru prostorskih enot se ne izvede za imenovanje ulic 1. in 3. člena.

Hišne številke stavb, kjer se izvede preštevilčenje, po tem odloku določa pristojni upravni organ republiške geodetske uprave skladno s predpisom pristojnega ministra v posebnem postopku.

7. člen

Mestna občina Ljubljana zagotovi finančna sredstva za izvedbo s tem odlokom določenih sprememb, napisne ulične table, tablice spremenjenih in preštevilčenih hišnih številk obstoječih stavb. Fizične osebe, ki imajo na območju, na katerega se spremembe nanašajo, prijavljeno stalno ali začasno bivališče, in pravne osebe zasebnega in javnega prava, ki imajo na tem območju sedež, zagotovijo finančna sredstva za kritje stroškov zamenjave osebnih dokumentov oziroma listin v zvezi s poslovanjem.

8. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka:
Ljubljana, dne

Župan
Mestne občine Ljubljana
Zoran Janković

O b r a z l o ž i t e v

1. Pravni temelj za sprejem akta

Pravni temelj za sprejem akta je **Zakon o določanju območij ter o imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb (Uradni list RS, št. 25/2008, v nadaljevanju: ZDOIONUS), kjer se v** 21. členu določa postopek vzpostavitve uličnega sistem in imenovanja ulic, ki se zaključi z odlokom občine **ob upoštevanju** določb **Pravilnika o ureditvi vprašanj pri določanju območij naselij, določanju hišnih številk in poteka ulic ter o označevanju ulic in stavb** (Uradni list RS, št. 76/2008) in **Odloka o določitvi oblike, barve in velikosti napisnih tabel za označevanje ulic in hišnih tablic za označevanje stavb s hišno številko v območju Mestne občine Ljubljana** (Ur. l. RS, št. 81/10).

2. Ocena stanja, razlogi in cilji, zakaj je akt potreben

Komisija za poimenovanje naselij in ulic obravnava oziroma pripravlja predloge za poimenovanja naselij in ulic na območju Mestne občine Ljubljana in v okviru teh nalog stalno spremlja stanje v prostoru in ugotavlja, kje so potrebna poimenovanja novih ulic, parkov, kot tudi trgov, kje so zaradi prostorskih sprememb potrebne spremembe imenovanj ulic in koliko je potrebnih sprememb potekov ulic zaradi novih cestno prometnih ureditev in nastalih razmer v prostoru Mestne občine Ljubljana.

V 1. členu odloka se imenuje posamezne zelene površine znotraj območja širšega mestnega prostora Mestne občine Ljubljana, kjer se v naselju Ljubljana uvedejo imena novih parkov in njihova umestitev v prostor. Upoštevana je namenska raba po veljavnem občinskem prostorskem načrtu, po strateškem in izvedbenem delu akta. Parki se označujejo kot zaokrožene urbane površine, kjer je to možno in smiselno, vse s ciljem, da se označi te površine z enotnim imenom, ki jih bodo uporabljali prebivalci mesta in obiskovalci. Poimenovanja se izvede tudi zato, da se pri splošni rabi imenovanih parkov odpravi pojav podvajanja imen, kar se je v zgodovini mesta Ljubljane že večkrat zgodilo. Dvojnost uporabe imen se je pojavila zaradi različnih pojmovanj večjega števila uporabnikov prostora. V 2. in 3. členu se spremenijo poteki ulic in poti, imenujejo novi trgi in novo ime za neimenovano cesto, ki se jih prav tako označi kot javne površine z javno rabo in ulice v naselju Ljubljana. V 4. in 5. členu se popravijo poteki ulic. Njihovi poteki bodo označeni tako, kot dejansko potekajo v prostoru in odpravljene bodo dvojnosti, ki niso dopustne skladno z določili ZDOIONUS. Ta določa jasen začetek in konec poteka ulice in odpravlja prekinitve in dvojnosti že izvedenih ulic.

3. Obrazložitev novega poimenovanja ulic:

Na območju Mestne občine Ljubljana se v naselju Ljubljana na novo imenujejo naslednji parki in določi meja parkov:

- **Park Angele Piskernik** – park je poimenovan po osebnosti **dr. Angeli Piskernik,** slovenski botaničarki, muzealki in pedagoginji rojeni 27. avgusta 1886 v Lobniku pri Železni Kapli na Koroškem, umrli 23. decembra 1967 v Ljubljani. Šolala se je pri uršulinkah v Celovcu in kasneje na prvi državni gimnaziji v Gradcu ter na Univerzi na Dunaju, kjer je študirala prirodoslovje in doktorirala leta 1914. Dodatno se je izpopolnjevala na področjih rastlinske anatomije in fiziologije. Zaradi aktivnega javnega delovanja v slovenski narodni skupnosti ni dobila državne službe v Avstriji, zato se je nekaj časa preživljala kot zasebna učiteljica, med letoma 1916 in 1926 pa kot sodelavka Deželnega muzeja v Ljubljani. Med letoma 1926 in 1943 je službovala v različnih slovenskih gimnazijah, med drugim na ljubljanski klasični gimnaziji. V času nemške okupacije med letoma 1943 in 1945 je bila zaprta in nato internirana v koncentracijskem taborišču Ravensbrük. Po vojni je postala direktorica Prirodoslovnega muzeja Slovenije in v študijskem letu 1946/47 še honorarna predavateljica splošne botanike na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Njeno najbolj znano delo

je Ključ za določanje cvetnic in praprotnic. Aktivna je bila na področju varovanja narave, med drugim je bila pobudnica zaščite prvih varstveno pomembnih območij narave v Sloveniji, kot so Krakovski gozd, Rakov Škocjan, Robanov kot idr. Dolga leta se je zavzemala tudi za ustanovitev Triglavskega narodnega parka.

Kot sodelavka Deželnega oz. Narodnega muzeja v Ljubljani se ni le razvila v prvo sodobno slovensko znanstvenico, ampak je v tem času najprej do plebiscita 1920 vodila mrežo slovenskih ženskih društev na Koroškem, nato pa tudi v osrednji Sloveniji. V naslednjih skoraj dveh desetletjih poučevanja na gimnaziji je za objavo pripravila dolgo vrsto naravoslovnih, a tudi jezikovnih učbenikov, kulturnozgodovinskih in narodnopolitičnih člankov ter radijskih predavanj.

Lokacija za poimenovanje parka po znameniti osebnosti je veliko področje zelenih površin med Potjo spominov in tovarištva do AC obroča, ki jih je potrebno očuvati za nove rodove meščanov Ljubljane. Na tem mestu bi morala potekati zelena povezava preko AC obroča, je pa premoščena le cestna povezava proti Podutiku. Tudi »Biosredišče« je pozabljen projekt takratne Univerze v Ljubljani, kjer se nahaja naravna dediščina. Zato smo ga dolžni obuditi in omogočiti naravno povezavo preko avtocestnega obroča v Kosezah, kot zeleni prehod za živali in meščane, kar bo predstavljalo zeleno povezavo prestolnice z zalednimi Polhograjskimi Dolomiti.

Park Angele Piskernik bo ohranjal spomin na prvo slovensko, evropsko znano varuhinjo narave, ki v Ljubljani še nima spominskega obeležja. Po njej imenovane slovenske nagrade za varuhe narave že dlje časa ne podeljujejo več.

- **Fabianijev park** – je poimenovan po osebnosti **Maksu (Massimo) Fabianiju**, arhitektu, urbanistu, profesorju, rojenemu 29. aprila 1865 v Kobdilju, umrlemu 12. avgusta 1962 v Gorici. Postal je ugleden dunajski ustvarjalec, priljubljen v dvornih krogih. Sodeloval je kot svetovalec prestolonaslednika Franca Ferdinanda. Zanj je urejal češki grad Konopište, zlasti vrtove. Njegove palače na Dunaju stojijo večinoma na zelo elitnih lokacijah: Artaria (delno predelano pritličje), historicistična Urania (kasneje prizidan nov vhod), secesijska Portois&Fix. V Trstu so po njegovih načrtih zgradili nasproti borze bogato okrašeno Casa Bartoli in v jedru mesta slovenski Narodni dom, ki je bil zažgan 13. julija 1920, ta je bil njegova ključna palača z obliko, opremo in vsebino.

Maks Fabiani je bil rojen v premožni družini v Kobdilju pri Štanjelu na Krasu. Bil je eden najmlajših od štirinajstih otrok, sedmih fantov in sedmih deklet. Po končani ljudski šoli v domačem kraju je sedem let obiskoval realko v Ljubljani. Maturiral je leta 1883. Bil je med najboljšimi učenci svoje generacije na tej šoli. V srednji šoli je Maks izpopolnil znanje slovenščine in nemščine, ob tem italijanščine in francoščine, kakor pričajo izpisi v šolskih izvestjah (Jahresbericht, 1883). Po maturi je na Dunaju na tehniški fakulteti študiral arhitekturo. Izkazal se je s svojim vsestranskim znanjem ter kasneje z doktoratom za urbanistične dosežke (Ljubljana, Bielsko). Njegov doktorat je bil prvi tovrstni doktorat na Dunaju. Po zaključenem študiju in vojaški obveznosti se je s štipendijo za tri leta napotil na študijsko potovanje skozi Grčijo do Male Azije (1892–1894). Potoval je tudi po zahodni Evropi, vse do Belgije.

Park, v katerem stoji spomenik Maksu Fabianiju, naj se imenuje po enakem kriteriju, kot so že imenovani nekateri parki v Ljubljani, enako imenovanje je storjeno za Miklošičev park. Spomenik in njegov podstavek predstavljata hojo po robu, dialog igrive sodobnosti in poklona dediščini. Hommage Fabijaniju skozi materialnost in razumljivost konstrukcije. Oblika povzema arhitekturne vzore in konstrukcijske inovacije, kot je vidna jeklena okenska

preklada pri dunajski Artarii, ki jo Fabiani uporabi v večih delih zgodnjega opusa. Kvadratna armaturna mreža se kot oblika spogleduje z vzorci zgodnjega obdobja ustvarjanja, tako fasad (Narodni Dom, Hribarjeva hiša, Portois & Fix) kot urbanizma severnega centra Ljubljane. Bledo rumena barva podstavka kaže na pomembno vlogo Fabianija, arhitekta monarhije, priznanega arhitekturnega strokovnjaka. Spomenik je pomnik razvoja mesta, ki se s smerjo poklanja notranjemu mestnemu obroču. Z merilom nagovarja tako pešce kot promet. Z velikimi črkami se ime izpisuje proti Roški cesti, spominska plošča na hrbtu spomenika pa nagovarja merilo pešca. V prerezu podstavka se izrisujejo palmete, ki spominjajo na secesijske ali baročne oblike.

- **Južni mestni park Rakova jelša** – je poimenovana zelena mestna površina, ki je z Občinskim prostorskim načrtom že v letu 2010 dobila svojo namensko rabo prostora, ki je bila pred tem imenovana kot »Južni center« in namenjena gospodarskemu razvoju Ljubljane, pa do realizacije tega »Dolgoročnega plana občin in mesta Ljubljane 1986 – 2000« ni prišlo.

Danes so te zelene mestne površine posebna vrednota mesta, ki jih je potrebno očuvati novim rodovom meščanov Ljubljane. Znotraj teh površin parka, ki so omejene na urbanistično začrtano mejo se nahajajo različne zelene površine, poleg vrtičkov se gradi mestni park, namenjen široki rabi meščanov, tako v zasebnem kot javnem pomenu rabe prostora.

- **Maistrov park** – je poimenovan po osebnosti **Rudolfu Maistru – Vojanovu,** slovenskemu pesniku, generalu in borcu za slovensko severno mejo, rojenemu 29. marca 1874 v Kamniku, umrlemu 26. julija 1934 v Uncu pri Rakeku. Družinske korenine generala Maistra segajo po materini strani na Dolenjsko, po očetovi na Štajersko. Staršem, materi Frančiški, roj. Tomšič, in očetu Francu, so se rodili trije sinovi: Artur (1868), Ernest (1871) in kot najmlajši Rudolf. Ko je dopolnil trinajst let, mu je umrl oče. Osnovno šolo je obiskoval najprej v Mengšu, nato pa v Kranju. Bil je odličen učenec. Leta 1885 je začel obiskovati kranjsko nižjo gimnazijo in jo končal leta 1890.

Po očetovi smrti je za Rudolfa skrbel stric Lovrenc. Ves čas šolanja ga je navduševal za vojaški poklic. Ker je bila Rudolfu uniforma že domača (oče je bil financar, brat pa železniški uradnik) in ker se je zavedal, da bo moral zaradi očetove prezgodnje smrti sam poskrbeti zase, se je odločil za poklic vojaka. Njegove intelektualne sposobnosti in tudi izjemne športne lastnosti (bil je telovadec, sabljač, plavalec, smučar) so mu omogočile napredovanje na različnih vojaških šolah in službenih mestih.

Svoja najpomembnejša dejanja je opravil v prelomnih časih razpada Avstrijskega cesarstva. V letih 1918-1919 je namreč s svojo vojsko preprečil, da bi Maribor in štajersko Podravje priključili Avstriji. Ob koncu prve svetovne vojne je tedanji mestni svet razglasil priključitev Maribora k republiki Avstriji, zato je Maister na svojem območju nemudoma ustanovil slovensko vojsko z okoli 4000 vojaki in 200 častniki ter v noči na 23. november 1918 s svojimi soborci razorožil zaščitno stražo oziroma t.i. zeleno gardo mariborskih Nemcev. Novembra in decembra istega leta so Maister in njegovi soborci zasedli narodnostno mejno območje na Štajerskem. Maister, ki je služboval v raznih krajih Slovenije in tedanje avstro-ogrske monarhije, je umrl leta 1934 na Uncu pri Rakeku, pokopan pa je v Mariboru.

Na Uncu pri Rakeku je general Maister preživljal stara leta, kjer je umrl zaradi posledic kapi 26. julija 1934. Ob prevozu njegovih posmrtnih ostankov z Unca v Maribor se mu je v Ljubljani in Celju poklonila velika množica ljudi. V Mariboru so pripravili mrtvaški oder v veži mestnega magistrata, kjer so se od njega poslovili tisoči Mariborčanov in okoliških prebivalcev. 28. julija 1934 so generala Maistra z velikimi častmi pokopali na pobreškem pokopališču v Mariboru,

kjer je še danes njegov grob. Pogrebni sprevod je odšel z Glavnega trga čez Stari most, po Tržaški in Pobreški cesti do pobreškega pokopališča.

Dne 28. 3. 2014 je bila v Mestni hiši ob 140. obletnici rojstva generala Maistra na ogled razstava o generalu Rudolfu Maistru in borcih za severno mejo. Mestna občina Ljubljana je obletnico počastila tudi s polaganjem vencev pred spomenikoma generalu Maistru na Trgu OF in pred zgradbo MORS. Spomenik generala Rudolfa Maistra v parku na Trgu OF je delo akademskega kiparja Jakova Brdarja in ga je MOL postavila leta 1999. Spomenik generala pred stavbo MORS pa so odkrili leta 2000 in je delo akademskega kiparja Boštjana Putriha.

Park, v katerem stoji spomenik Rudolfa Maistra, prvega generala Slovenske vojske, velikega stratega, pesnika in izjemne zgodovinske osebnosti, naj se imenuje po enakem kriteriju, kot so že imenovani nekateri parki v Ljubljani, enako kot je imenovan Miklošičev park. Naj bo s parkom tudi označeno njegovo junaštvo in junaštvo borcev za severno mejo, ki so nam ohranili velik del slovenskega ozemlja ob severni meji.

- **Šmartinski park** – je tako imenovan že v času dolgoletne javne rabe tega prostora, parka novejšega nastanka, ki leži med Žalsko in Pokopališko ulico ter Šmartinsko in Jarško cesto v Ljubljani. Šmartinski park je v skladu z ureditvenim načrtom v več fazah uredila Mestna občina Ljubljana po tem, ko so odstranili vrtove in porušili objekte na njih. Območje urejanja meri 12,7 ha.

V prvi fazi v letu 2007 je bil za zemljišče izdelan načrt, narejeni umetni grički in zatravljeno, posejanih je bilo tudi nekaj dreves in čebulnic. V drugi fazi leta 2009 je bilo urejeno novo parkirišče s 87 parkirnimi prostori na meji v smeri Žalske ulice. Projekt ureditve je obsegal tudi območje med pokopališkim zidom pa do PST, in sicer: odstranitev vrtičkov, ureditev poti ob zidu z urbano opremo, klopi, koše za smeti in javno razsvetljavo. V sodelovanju z JP Žale in v soglasju z ZVKDS je bila izvedena tudi prenova pokopališkega zidu in stranskih pokopaliških vrat, kar predstavlja mejno ureditev parka. Sledile so še naslednje faze do realizacije idejne zasnove, ki jo je izdelala avtorska skupina v sestavi projektantov Maje Simoneti, Tanje Maljevac, Dušana Stuparja, Urške Krajnc in Maše Šorn, konzultanta dr. Jožeta Bavcona in prof. Janeza Koželja, podžupana Mestne občine Ljubljana.

Ureditev parka je Mestna občina Ljubljana popestrila s priljubljenim otroškim igriščem, kjer so igrala z vodo, uredila je tudi nov pasji park. Lastnikom hišnih ljubljenčkov je odslej tam brezplačno na voljo približno 1500 kvadratnih metrov veliko pasje sprehajališče, kjer se lahko psi prosto gibljejo, medtem ko morajo biti v preostalem delu Šmartinskega parka na povodcu. Občina je v parku postavila tudi klopi za obiskovalce, koše za smeti in posebne koše za pasje iztrebke. Tu je že četrti pasji park v mestu, preostali trije so urejeni v sklopu Severnega mestnega parka ob Vilharjevi cesti, ki dobiva tudi drugo ime. Lastniki psov lahko pasje iztrebke, pobrane z vrečko, odvržejo v koš za mešane komunalne odpadke, kot se to spodobi v urbanem in ruralnem področju.

Šmartinski park naj s tem že uporabljenim imenom, ki so ga meščani že osvojili, ohrani svoje ime tudi z odlokom mestnega sveta.

- **Tomanov park** – je poimenovan po Feliksu Tomanu, rojenemu 9. aprila 1855, umrlem 19. decembra 1939 in njegovi kamnoseški družini v kateri je bil najpomembnejši. Po končani osnovni šoli in realki je bil vajenec v očetovi delavnici, kasneje pa v tujini. Da bi se izpopolnil, se je leta 1873 odpravil na Dunaj, v Budimpešto, London in Nemčijo. Nekaj let po vrnitvi je pridobil obrtno pravico in družinsko kamnoseško obrt preselil ob Resljevo cesto. Najprej je na mestu ob parku zgradil delavnico, nato še stanovanjsko hišo. Na Resljevi cesti je zrasel cel

industrijski obrat in leta 1908 je začel izdelovati umetni kamen. Izdeloval je oltarje: Novo mesto, Šmarjeta na Dolenjskem, Horjul, Goričica pri Domžalah, Vojnik, Borovnica, Cerklje pri Kranju, Pivka, Velike Lašče; kipe na fasadi: Kamnik, Rožnik, Mengeš, Zalog pri Cerkljah, Zgornje Ponikve in spomenike: Valentin Vodnik (1889), J. V. Valvasorju (1903), Ignacij Borštnik in Anton Verovšek 1921–1924.
Kot najpomembnejši iz dolgega rodu kamnosekov, je obrt preselil na Resljevo cesto, kjer je tekom dolgih let delovanja pustil močan pečat tako v Ljubljani kot širše. Današnja pojavnost hiše, ki dominira v obravnavanem prostoru skupaj z njeno zgodovino, je vodila v koncept, ki izhaja iz njene zgodbe oziroma iz zgodbe kamnoseškega mojstra Feliksa Tomana in njegovih naslednikov.

Njegovo delo je nadaljeval sin, inženir Anton Toman, ki naj bi bil s svojimi kamnoseškimi izdelki udeležen pri skoraj vseh večjih zgradbah v Ljubljani, od NUK do Nebotičnika in bežigrajskega stadiona. Feliksov potomec je zadnji vodil kamnoseško obrt v zasebni lasti. Po vojni jo je leta 1946 preselil v Gradec.

Park na vogalu Resljeve in Masarykove ceste stoji v neposredni bližini obravnavanega območja s hišo v neorenesančnem slogu, ki s svojim izrazom močno vpliva na karakter prostora. Kamnoseški detajli z opeko okrašene fasade spominjajo, da je nekoč v tej hiši živel in ustvarjal kamnoseški mojster Feliks Toman.

Z ohranjeno obstoječo, pretežno samoniklo heterogeno visoko vegetacijo kot dediščino dolgo zapuščenega degradiranega prostora, so novi parkovni elementi obravnavani na način, da hkrati zarisujejo spomin na preteklost kraja in omogočajo sodobne in raznovrstne rabe odprtega urbanega prostora. Na betonske klopi, ki uokvirjajo parcelo parka, so vtisnili črke njegove imena, druga parkovna oprema pa niti ni predvidena, prav zaradi poudarka na zgodbi, ki jo je na tem območju pisal Feliks Toman s svojim delom. Tako so zapisali avtorji ureditve iz arhitekturnega ateljeja Medprostor.

- **Park literatov** – je poimenovan po osebnostih, tako po avtoricah in avtorjih literature, ki jo meščani mestne občine zelo radi prebirajo, govorijo in razpravljajo o tej, pa tudi se radi pridružijo predstavitvam raznih avtorjev, na srečanjih ali pa prebiranju knjig pod kostanji v poletnem času. Vse v parku naj veže nit z literati, prostor in čas, pa si najdejo otroci v enemu najlepših otroških igrišč v Ljubljani.

Igra in delo v prostem času nudi mladim poti v izobraževanje in ta park je že sedaj zbirališče družin, kar pa je zasnovano v prostorskih načrtih Mestne občine Ljubljana za to širše področje, kot je imenovani Park literatov. Park meji na spomenik kulturne dediščine »Pokopališče Navje«, ki ohranja spomin na preminule literate in kulturne predhodnike slovenskega naroda.

V širšem območju urbanistično zaznamovanega območja »Severnega mestnega parka Navje« se prostor prepleta s številnimi, med seboj zelo konfliktnimi rabami. Predstavlja začetek oziroma zaključek **zelenega klina**, ki se prek območja Žal izteče v obsežne rekreacijske površine ob Savi. Leži v samem središču mesta med Železno, Vilharjevo in Linhartovo cesto, ter Gospodarskim razstaviščem ter **vključuje pomemben kulturni spomenik Navje** in ima izjemne vedute na Alpe proti severu in Ljubljanski grad proti jugu. To pomeni tudi lego neposredno ob železniški postaji oziroma novem bodočem potniškem centru Ljubljane ter ob soseski Župančičeva jama z zelo veliko gostoto prebivalcev, kar parku daje še poseben pomen. Velikost območja, v celoti obsega prek 8 ha, omogoča zasnovo **pravega mestnega parka**, ki kot najbolj javna zelena površina mesta v sebi združuje paleto različnih pomenov, funkcij in vsebin.
Prvi projekt je bil izdelan že leta 1984, kot izbrani natečajni predlog, ki je opredelil osnovno idejo oblikovanja parka. Kot odgovor na kaotično prostorsko situacijo, veliko raznolikost

funkcij ter lego je bila predlagana večplastna zasnova, ki se je v času več kot dveh desetletij čakanja na izvedbo, razvila in modernizirala, a v svoji osnovi je ostala enaka.
Leta 2006 je bila končno izvedena **1. faza parka** (5900m2), ki obsega motiv **Deklice z rastočo knjigo,** južni del krožne promenade in manjše otroško igrišče.

V **osrednjem delu** je programska os poudarjeno kulturnega značaja, ki prostorsko in vsebinsko v park **vključuje tudi kulturni spomenik Navje**. **Njen osrednji motiv predstavlja območje 'Združenih knjig sveta' z multimedijskimi portali.** Dopolnjujejo ga še trg s fontano, poteza za mlade z igrali in ureditvami za mladostnike ter ureditev severnega roba Navja s povezavo proti zahodu. V smeri sever-jug predstavlja osrednjo programsko potezo in povezavo **'Promenada slovenske kulture',** ki v talnih označbah obeležuje velika imena slovenske kulture. Na severnem robu je, ob križišču Linhartove in Železne ceste, zasnovan severni vstopni trg s fontano, ki območje povezuje s Promenado. Priljubljenost tega dela bežigrajskega parka je res zelo velika, navzočnost otrok na otroškem igrišču pa ustvarja pristno vzdušje.

- **Park Mihe Potočnika** – je poimenovan po **dr. Mihi Potočniku** slovenskemu planincu, alpinistu in gorskemu reševalcu, pravniku, rojenemu 29. septembra 1907 v Belci, umrlemu 28. oktobra 1995 v Ljubljani.

Potočnik je od leta 1919 do 1927 obiskoval gimnazijo v Kranju in nato nadaljeval študij prava na ljubljanski Pravni fakulteti v letih od 1927 do 1933 in prav tam tudi doktoriral. Leta 1933 in 1934 je opravljal sodno prakso v Kranjski Gori, bil od leta 1935 do 1939 pripravnik v pisarni dr. Aleša Stanovnika na Jesenicah, opravil 1938 odvetniški izpit in bil od marca 1939 do maja 1941 odvetnik na Jesenicah; od maja 1941 do poletja 1944 pa je prebil v nemških ječah in taboriščih v Begunjah, Šentvidu in Dachau, bil nato izgnanec na Koroškem, naposled član pokrajinskega odbora OF za Gorenjsko; od maja 1945 je bil delegat ministrstva za industrijo in rudarstvo LRS, odnosno upravnik v železarni na Jesenicah ter kasneje pomočnik ministra za komunalne zadeve v Ljubljani in poslanec skupščine LRS.

Dr. Potočnik velja za legendo slovenskega planinstva, bil je gorski reševalec in predsednik Planinske zveze Slovenije (PZS). V aktivno planinstvo je zašel v tridesetih letih, ko je dokončal študij prava. Vrednote alpinizma je dokončno dojel v družbi s Stankom Tominškom, z J. Čopom pa tudi s Klementom Jugom. V tistih časih so se najbolj zavzemali, da bi slovenski alpinisti preplezali kar največ smeri v slovenskih gorah ter da bi končno osvojili zgornjo težavnostno stopnjo plezanja. Bil je v reševalni ekipi, ki je našla truplo Klementa Juga, dobrega prijatelja, ki ni preživel padca v zahodnem delu Triglavske stene.

Je zaslužna oseba za razvoj slovenskega planinstva v Ljubljani in Republiki Sloveniji, še posebno pa Gorske reševalne službe (GRS) in pa zaščite naravnega okolja po 2. svetovni vojni. Kot pobudnik ima posebne zasluge za ustanovitev Triglavskega narodnega parka, ki ga je upravljal kot prvi vodja te kulturnovarstvene ustanove, prav tako je povedel prostovoljna planinska in alpinistična društva v aktivnosti z mednarodnimi organizacijami in bil v prvi alpinistični odpravi na Mont Everest. Prizadeval si je za obnovo in novo planinsko postojanko na Kredarici, vodil je GRS, PZS in PD Matico Ljubljana.

Novo nastala zelena površina, ki je nastala po spremenjeni prometni ureditvi priključka Tomačevske ceste na krožišče s Kranjčevo ulico in Štajersko cesto, je ugledno mesto za poimenovanje tako zaslužne osebnosti, ki je imela v mislih in dejanju vse tiste človeške vrednote, za katere se mora boriti tudi sodoben član slovenske družbe, da jih spozna, ohranja in posreduje novim rodovom.

- **ukine zaključek poteka ulice in preimenujeta ulici:**

  - **Ovinki** – ukine se zaključek poteka ulice in ime ulice »Ovinki«, ki na delu ukinjene poti pred vzpenjačo na grad zavije v jugozahodni smeri in se zaključi na Razgledni stezi;

  - **Ovinki Vodnikov trg** - »ulica« se na severni strani grajskega pobočja, južno od dvoriščnega dela stavbe Ciril-Metodov trg 19, odcepi levo od ulice Za ograjami, kjer se v cik-cak ovinkih začne strmo vzpenjati in poteka do ulice Razgledna steza;

  - **Ovinki Streliška ulica** - »ulica« se odcepi levo od ulice Na Stolbi pred stavbo Na Stolbi 8, se v cik-cak ovinkih začne strmo vzpenjati po severovzhodni strani grajskega pobočja in poteka do križišča ulic Razgledne steze in Grajski drevored;

- **podaljša potek ulice:**

  - **Za ograjami** - »ulica« se nadaljuje v križišču z ulicami Mačja steza, Razgledna steza in Grajska planota, se vzpenja po jugovzhodni strani grajskega pobočja po Plečnikovi poti na stebrih in poteka na vrhu stopnišča do Grajske planote.

  - **Ovinki, Za ograjami** - imeni ulic sta v registru prostorskih enot, imenovani v letu 1905, ko je občina kupila Ljubljanski grad s pripadajočimi zemljišči in ko je začela urejati poti in nasade na pobočju in planoti. Število sprehajalcev in obiskovalcev je naraslo. Iz orientacijskih in policijskih razlogov je župan Hribar svetoval, naj se potem na Grad dajo imena in predlagal le te. Ovinki so imeli prvotno ime Na ovinkih, kar pa so 12. julija 1923 na predlog takratnega stavbnega odseka občinskemu svetu preimenovali v ime poti Ovinki.

  Danes se zgodovinskega imenovanja ne spreminja, po izvedbi dvigala na Grad se ga pa mora razlikovati, ker sta z Ovinki prepleteni dve različni poti z Gradu v smeri zgodovinskega jedra, ena je v smeri Vodnikovega trga, druga pa v smeri Streliške ulice.

  Ker je Grad še danes ena najbolj obiskovanih turističnih točk v mestu, je potrebno ohraniti zgodovinsko imenovanje Ovinkov, pojasniti in razlikovati pa je potrebno obe smeri tako, da se poimenujeta Ovinki Vodnikov trg in Ovinki Streliška ulica, kot je to na priloženi karti razvidno.

- **na novo imenujeta trga in določita poteka:**

  - **Trg Jureta Detele** – trg zaokroža urejene urbane površine notranjega javnega prostora stavb, med stavbami Masarykove ceste 24 in 22 na severni in zahodni strani ter na vzhodni strani do zidane ograje, ki meji na Maistrovo ulico.

  Trg je poimenovan po **Juretu Deteli**, slovenskemu pesniku, pisatelju in esejistu, rojenemu 12. februarja 1951 v Ljubljani, umrlemu 17. januarja 1992 v Ljubljani.

  Detela je v Ljubljani na Filozofski fakulteti študiral umetnostno zgodovino, nato je šel v svobodni poklic. V sedemdesetih letih 20. stoletja je bil član raznih avantgardističnih skupin.

  Detelova poezija je po večini refleksivna, pogosto tudi aforistična. Njegove pesmi obravnavajo človekov odnos do živalstva in narave ter vsebujejo poudarjeno etično noto, ki presega običajno ekološko zavest. Poleg več zbirk pesmi je pisal še nedokončan roman Plačilo za moje stoletje, posmrtno je izšla tudi njegova knjiga esejev o umetnosti in izbrani dragmenti iz zapuščine v dveh zvezkih v uredništvu Miklavža Komelja. Za svoj pesniški opus je 1992 posmrtno prejel Jenkovo nagrado. Iztok Osojnik, od kogar si je Detela sposodil naslov svoje zbirke Mah in srebro, je izdal pesniško zbirko, navdahnjeno z Detelovo poezijo (2017).

Trg Jureta Detele, Trg Tomaža Pengova in Trg Marije Terezije so v prostoru znotraj dvoriščnih stavb bivših vojašnic v središču mesta, kjer se dogaja in razvija zgodovina Ljubljane in Slovencev. Tu se prepletajo multikulturne dejavnosti, ki jih nudi notranji javni prostor in okoliški dejavniki. Prinaša mestu vse tisto kar so opisali člani Društva slovenskih pisateljev v svojih preteklih pobudah. Vsi trije trgi so v času po letu 1990 doživeli svoj razvoj, ki ga štejemo z začetkom v leto 1988 s pojavom gibanja »Za Metelkovo mrežo« in v čas dogovora z Jugoslovansko ljudsko armado in Skupščino mesta Ljubljane, da vojska opusti uporabo kasarn v mestu Ljubljana.

- **Trg Tomaža Pengova** – trg zaokroža urejene urbane površine notranjega javnega prostora in začne potek na severovzhodni stranici stavbe Metelkove ulice 4, nadaljuje mimo stavbe Metelkove ulice 6, nadaljuje v pravokotni obliki do prehoda na Trg Jureta Detele in se zaključi mimo stavbe Metelkove ulice 8.

Trg je poimenovan po **Tomažu Pengovu** s prijateljskim vzdevkom **Pigl**, slovenskemu glasbeniku in kantavtorju, rojenemu 1949 v Ljubljani, umrlemu 10. februarja 2014 na Golniku.

Tomaž Pengov je študiral primerjalno književnost na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Kasneje je ustvarjal kot svobodni umetnik. Igral je na 12-strunsko akustično kitaro in lutnjo, pel in pisal pesmi. Njegovi prvi nastopi datirajo v leto 1968, ko je igral pesmi Boba Dylana in Donovana, nato je prevajal njune pesmi v slovenščino. Prvi dokumentiran posnetek Tomaža Pengova je njegov vokal v pesmi Oda Ireni avtorja Dušana Velkaverha, ki jo je posnel z Mladimi levi.
Izdal je štiri plošče avtorskih pesmi: Odpotovanja (1973), Pripovedi (1988), Rimska cesta (1992) in Biti tu (1996). Plošča Odpotovanja je bila prva kantavtorska in neodvisna plošča v Sloveniji in bivši Jugoslaviji. Leta 2006 je izdal izbor svojih najboljših pesmi na plošči Koncert, leta 2011 pa zvočno knjigo Drevo in zvezda. Leta 1978 je uglasbil Ježkovo pesem Črna pega čez oči, ki je prvič izšla v dokumentarnem filmu o ljubljanski Cukrarni, za film Krč pa je leta 1979 napisal pesem Tihe so njive. Leta 1997 je za svoje pesniško ustvarjanje prejel Ježkovo nagrado, 1999 pa so o njem posneli film Dih besede, v katerem je večina njegovih najboljših pesmi in predstavlja zaokrožen portret pesnika. Leta 2008 je za dokumentarni film Toma Križnarja Dar Fur – Vojna za vodo posnel predelavo skladbe Na daljnem kolodvoru z naslovom Jebel Marra.

Njegove pesmi so posneli tudi nekateri drugi izvajalci, tako Bogdana Herman pesem Tihe so njive, skupina Avtomobili Nerodno pesem, prevod pesmi Prišla je z naslovom She came je posnel ameriški kantavtor Steve Wynn na plošči Crossing the Dragon bridge. Polona Kasal je leta 2013 izdala album, na katerem so pesmi Tomaža Pengova v modernejši elektronski izvedbi.

Trg Jureta Detele, Trg Tomaža Pengova in Trg Marije Terezije so v prostoru znotraj dvoriščnih stavb bivših vojašnic v središču mesta, kjer se dogaja in razvija zgodovina Ljubljane in Slovencev. Tu se prepletajo multikulturne dejavnosti, ki jih nudi notranji javni prostor in okoliški dejavniki. Prinaša mestu vse tisto kar so opisali člani Društva slovenskih pisateljev v svojih preteklih pobudah. Vsi trije trgi so v času po letu 1990 doživeli svoj razvoj, ki ga štejemo z začetkom v leto 1988 s pojavom gibanja »Za Metelkovo mrežo« in v čas dogovora z Jugoslovansko ljudsko armado in Skupščino mesta Ljubljane, da vojska opusti uporabo kasarn v mestu Ljubljana.

- **na novo imenuje trg in določi potek:**

- **Trg Marije Terezije** – trg zaokroža urejene urbane površine notranjega javnega prostora stavb, ki mejijo na zahodni strani Metelkove ulice 2, 2 b in 4, na severni strani Metelkove ulice 6, na vzhodni strani Maistrove ulice 3 in 1;

Trg je poimenovan po vladarici **Mariji Tereziji,** vladarici habsburških dežel, rojeni 13. maja na Dunaju in umrli 29. novembra 1780 na Dunaju. Marija Terezija je bila nadvojvodinja Avstrije

(1740), kraljica Ogrske (1741) in Češke (1743) ter edina ženska vladarica habsburških dednih dežel, s cesarskim kronanjem svojega moža Franca I. Štefana pa je postala tudi cesarica Svetega rimskega cesarstva. S štiridesetletnim vladanjem je pričela, ko je oktobra 1740 umrl njen oče Karel VI. V zakonu s Francem I. Štefanom je imela šestnajst otrok, od tega je bilo 11 deklet, 10 od teh pa se je imenovalo Marija.

Marija Terezija je za Slovence pomenila osebo, ki je v 18. stoletju v Habsburški monarhiji omogočila, da je bil čas v znamenju korenitih sprememb, ki jih je začela z uspešno izpeljanimi reformami. Zato je ohranila svojo žensko neokrnjeno dostojanstveno držo v spominu ljudi in ostala kot nadvse modra vladarica s starševskim odnosom do svojih podložnikov.

Kot navajajo zgodovinarji, se je vse začelo z vojaško obvezo. Poleg velike notranje zadolženosti je bilo treba okrepiti tudi šibko stalno vojsko. Rešitev so svetovalci cesarice videli v rednih vojaških enotah, sestavljenih iz vojakov obveznikov, in da bi ta za marsikoga boleč ukrep prizadel vse dežele čim bolj enakomerno, je bilo treba popisati prebivalstvo. Leta 1770 so po skrajnih debatah v armadnem vrhu uvedli splošno vojaško obvezo, ki ni bila povsem splošna, kajti poznala je kopico izjem. Z oprostitvijo vseh privilegiranih slojev – duhovščine, plemičev, uradnikov, advokatov, zdravnikov, obrtnikov, trgovcev in vseh večjih kmetov s prvimi sinovi ter nekaterih drugih - so v vojsko dejansko korakali zlasti najrevnejši podložniki med 17. in 40. letom starosti. Ker je bilo služenje roka vse do leta 1802 dosmrtno, so fantje in moški pogosto naredili vse, da bi se ga rešili. Poskrili so se po gozdovih ali celo pohabili, o bolečih slovesih ob odhodu v vojsko pa nas še danes spomnijo številne ljudske pesmi.

Revno, v usodo vdano prebivalstvo

Osnova za uvedbo splošne vojaške obveze, je bil popis prebivalstva, vojaška konskripcija, ki so jo izvedli na začetku 70. let 18. stoletja. "Novost popisa je bila v tem, da so zelo dobro organizirali popisne komisije, ki so šle na teren. V vsaki vasi, v vsakem kraju so oštevilčili hiše in takrat dobimo tudi sistem numeracije hiš," pojasnjuje zgodovinar Janez Cvirn. Člani konskripcijskih komisij so dobili med drugim nalogo, da pozorno spremljajo stanje prebivalstva in popišejo, v kakšnih življenjskih razmerah živijo.

Stanje, ki so ga diagnosticirali, je bilo nato izhodišče za vse najrazličnejše reforme. Uredili so obveznost tlake, ki je kmeta nadpovprečno obremenjevala, jo prevedli v denarno rento, kmet je končno dobil pravico do proste izbire poklica, prostega gibanja in poroke. Vendar številne reforme, čeprav so mu bile naklonjene, so kmetu še vedno vlivale nezaupanje. Tudi reforme, ki so posegale v versko življenje, so pogosto naletele na neodobravanje ljudi.

Ljudstvo mora ostati neumno in pobožno

Absolutistična vladarja sta Cerkvi vpliv odvzela še na enem pomembnem področju – na področju šolstva. Za okrepitev gospodarske moči države je bilo treba povečati opravilno sposobnost podložnikov, zato jim je bilo treba omogočiti dostop do osnovne izobrazbe. Zlasti med cerkvenimi krogi za to ni bilo posluha. »Kaj bo z našo vero, če bo premeteni kmet znal brati in pisati«, se je spraševala duhovščina s škofom Herbersteinom na čelu. Tudi grof Kajetan Auersperg je vztrajal, da mora ljudstvo ostati neumno in pobožno.

Otroci, v šolo bo treba.

Splošni šolski red je leta 1774 uzakonil splošno šolsko obveznost. Pouk naj bi potekal v nemščini - torej ne več v latinščini - a se je zaradi neznanja tega jezika pri nas uporabljala tudi slovenščina. Vendar upoštevanje šolskega reda ni steklo, kot bi moralo. Ne le da je bilo premalo učiteljev in tudi denarja za šolstvo, ampak je bil tudi kmet na zemljo premočno navezan, revščina pa je bila prehuda.

"Ohranilo se je gradivo osnovne šole Trnovo, kjer je učitelj sredi 18. stoletja zapisoval, zakaj otroci ne hodijo k pouku, in je pogosto zapisal: dela doma, dela v tovarni, ima zlomljeno nogo, nima čevljev ..., skratka vidimo, da je bil ta obisk zelo šibak," pojasnjuje Janez Cvirn. Marsikaj je bilo odvisno od zavzetosti šolskih inšpektorjev, ki so bili zadolženi tako za nadzor nad šolami

kot spodbujanje ustanavljanja novih šol. Eden med bolj angažiranimi je bil Anton Tomaž Linhart, ki je bil okrožni šolski nadzornik in je v prvih letih v Ljubljani ustanovil kar 27 novih šol.

Obsežen sklop reform Marije Terezije in njenega sina kljub marsikateri pozitivni spremembi ni bil vedno usmerjen v blaginjo ljudi, o kateri se je v času razsvetljenstva tako rado razpravljalo, ampak prej zagotavljanju moči absolutistične države. Ljudje novosti pogosto sprejemajo z nezaupanjem in nič drugače ni bilo v drugi polovici 18. stoletja. A kljub odporu in izmikanju so prinesle deželam današnjega slovenskega ozemlja pomembne spremembe, ki so se počasi le prijele.

Znana je o razpravljanju v moški družbi, ko je zahtevala, da naj le ti upoštevajo žensko mišljenje kot enakovredno v odnosu z moškim, znala se je postaviti kot ženska vladarica.

Poimenovanje trga znotraj muzejskih stavb naj nosi ime Trg Marije Terezije, ki bo ohranjal spomin, ki ga prepoznavamo kot razširitev zgodovinskega spomina na prehojeno pot slovenskega naroda, ki si je utrjeval svojo pokončnost od Trubarjevih časov mimo obdobja, ko je Marija Terezija dovoljevala uporabo maternega jezika narodov, ki so tvorili monarhijo. Omogočila je ohranitev maternega jezika slovenskemu narodu, ki je bil z Napoleonovo »Ilirijo oživljeno« uveden v ljudsko šolo, kar priča v svojem času vloga Valentina Vodnika. Ilirija oživljena je več generacijam političnih voditeljev služila za popularizacijo slovenskega narodnega programa in to v okoliščinah, ki so se hitro in temeljito spreminjale.

Trg Jureta Detele, Trg Tomaža Pengova in Trg Marije Terezije so v prostoru znotraj dvoriščnih stavb bivših vojašnic v središču mesta, kjer se dogaja in razvija zgodovina Ljubljane in Slovencev. Tu se prepletajo multikulturne dejavnosti, ki jih nudi notranji javni prostor in okoliški dejavniki. Prinaša mestu vse tisto kar so opisali člani Društva slovenskih pisateljev v svojih preteklih pobudah. Vsi trije trgi so v času po letu 1990 doživeli svoj razvoj, ki ga štejemo z začetkom v leto 1988 s pojavom gibanja »Za Metelkovo mrežo« in v čas dogovora z Jugoslovansko ljudsko armado in Skupščino mesta Ljubljane, da vojska opusti uporabo kasarn v mestu Ljubljana.

- **na novo imenuje ulica in določi potek:**

- Cesta čez Golovec - se odcepi med stavbama Četrtne skupnosti Rudnik, Dolenjska cesta 105 in 107, poteka severovzhodno v dolžini cca 200 m, od koder se ločeno vodita z »Zelenim obročem Ljubljane« (Pot spominov in tovarištva), nadaljuje vzporedno z njo, nadaljuje čez Golovec vse do stavbe Krožna ulica 50 v Četrtni skupnosti Golovec, kjer se nato konča z odcepom s Krožno ulico.

Cesta, ki preči pobočje Golovca na strani Dolenjske ceste in poteka čezenj in se zaključi na drugi strani mesta v Spodnji Hrušici, je bila delno zgrajena med 2. svetovno vojno s strani italijanske vojske za oskrbo postojank ob žici okupirane Ljubljane. Nosila je ime »Italijanka«, do danes pa ni imela uradnega imena. Evidentirana je odločitev prebivalstva Četrtne skupnosti Rudnik in je usklajena s Četrtno skupnostjo Golovec. Ulica bo označena kot mestna ulica, ni pa izkazane potrebe za vnos ulice v register prostorskih enot, obstoječih objektov na začetku in na koncu poteka ni potrebno preštevilčiti in pripadajo Dolenjski cesti na strani Rudnika in Krožni poti na strani Spodnje Hrušice.

Na območju Mestne občine Ljubljana se v naselju Ljubljana spremenita poteka ulic:

- Palmejeva ulica - ulica se za stavbo Dunajska cesta 154 odcepi desno, poteka proti vzhodu, pri stavbi Palmejeva ulica 28, 30, 32 ostro zavije levo in poteka proti severu do ulice Cesta Janeza Porente, kjer se konča;

Ulica ima v naravi nejasen začetek poteka, ker so se spremenile urbanistične ureditve pomembnih objektov ob Dunajski cesti in Palmejeva ulica nima izvedene označitve ulice po veljavnem poteku na Dunajski cesti, nima več cestnega priključka. Cesta bo dobila spremenjen potek ulice in na severu se bo prometno navezala na Cesto Janeza Porente, kjer se potek konča. Obstoječe stavbe ulice se ne spreminjajo, preštevilčba ni potrebna.

- **Tobačna ulica** - ulica se za stavbo, ki stoji v križišču Tržaške ceste in Bleiweisove ceste, odcepi desno od Tržaške ceste in poteka severozahodno, kjer se pred železniško progo konča.

Tobačna ulica je v času opustitve tovarniškega dvorišča prevzela stavbe s pripadnostjo tej ulici in je v naravi postala prekinjena ulica, nima predpisanega poteka in dobiva značaj dvojnosti ulice, kar ni skladno z ZDOIONUS. Ulica dobi spremenjen obrnjen potek ulice, ki bo skladen z veljavnim občinskim prostorskim načrtom in občinskim podrobnim prostorskim načrtom (OPPN). Tako se spremeni potek ulice z začetkom na Tržaški cesti in Tobačna ulica postane tako kot druge ulice pravilno označena mestna ulica. Danes živi ne glede na neizgrajen stanovanjsko poslovni del proti železniški progi v dolžini preko polovice, kjer se stavbe ohranja. Komisija je že v preteklem obdobju potrdila, da ime ulici ostane, ker gre za zgodovinsko poimenovanje in je v tej ulici tudi Tobačni muzej Ljubljana.

Na območju Mestne občine Ljubljana se v naselju Ljubljana uredi potek štradona in določi spremenjen začetek poteka ulice:

- **Rebekov štradon** – se nasproti stavbe Ižanska cesta 421 odcepi desno in poteka proti jugozahodu do potoka (kanala) Farjevec in do meje z Občino Ig;

- **Tomišeljska ulica** – ulica se 130 m od začetka Rebekovega štradona odcepi levo, poteka proti jugu, kjer po 130 m zavije desno in poteka do potoka Farjevec.

Ulici sta pripravljeni za označitev jasnega poteka obeh ulic v registru prostorskih enot, označen bo potek Rebekovega štradona, ki ni v registru prostorskih enot. S tem vnosom bo pojasnjen začetek Tomišeljske ulice, ki se odcepi od Rebekovega štradona.

Štradoni so zgodovinska značilnost ulic tega področja Ljubljane in to ime ostaja kot zgodovinsko poimenovanje. Izvor imena še ni raziskan v celoti.

4. Ocena finančnih posledic

V skladu z določili Pravilnika o ureditvi vprašanj pri določanju območij naselij, določanju hišnih številk in poteka ulic ter o označevanju ulic in stavb (Uradni list RS, št. 76/08) bo moral lastnik stavbe novo tablico s hišno številko pritrditi na stavbo v osmih dneh po prejemu tablice in sporočila o spremembi imena ulice in hišne številke, ki mu ga bo na podlagi tega odloka posredovala Republiška geodetska uprava, Območna geodetska uprava Ljubljana, staro tablico na stavbi pa bo moral označiti na tak način, da bo iz označitve razvidno, da je neveljavna in jo odstraniti najkasneje v roku enega leta. Mestna občina Ljubljana zagotovi finančna sredstva za izvedbo s tem odlokom določenih sprememb hišnih tablic in napisne ulične table.

Polnoletne osebe, ki imajo na območju, na katerega se spremembe nanašajo, prijavljeno stalno ali začasno bivališče, in pravne osebe zasebnega in javnega prava, ki imajo na tem območju sedež, zagotovijo finančna sredstva za kritje stroškov zamenjave osebnih dokumentov oziroma listin v zvezi s poslovanjem.

Izračun stroškov za uveljavitev akta temelji na oceni stroškov postavitve cca 6 hišnih tablic na obstoječih stavbah in cca 28 tabel za potrebno označitev ulic, parkov, trgov in znaša skupno približno 3930 EUR.

Tablice	enota	Št. hišnih tablic	Št. uličnih tabel
- Hišne tablice		6	
- Ulične table			28
Skupno	kosov		
Cena/kos	EUR max	25	135
Skupno stroški max EUR	EUR max	150	3780

5. Zaključno stališče predlagatelja

Komisija za poimenovanje naselij in ulic Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju: komisija) je na svoji 15. redni seji dne14.marca 2018 obravnavala osnutek akta in ga predlaga mestnemu svetu v sprejem.

Osnutek akta kot predlog poimenovanj skupaj z grafičnimi prikazi potekov ulic bo v primeru sprejema na podlagi 16. člena ter tretjega odstavka 21. člena Zakona o določanju območij ter o imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb (Uradni list RS, št. 25/08, v nadaljevanju: ZDOIONUS) obravnavan v predhodnem posvetovanju kot javna razgrnitev predlogov imen ulic, podhoda, parkov in sprememb potekov ulic v naselju Ljubljana, ki se bo pričelo z objavo na spletnem naslovu MOL v mesecu marcu in aprilu 2018, z objavo županovega poziva v časopisu Dnevnik in z javno razgrnitvijo na krajevno običajen način.

Po opravljeni javni razpravi predhodnega posvetovanja, bo vložene pripombe in pobude, prejete s strani pristojnih četrtnih skupnosti v Mestni občini Ljubljana fizičnih in pravnih oseb, obravnavala Komisija za poimenovanje naselij in ulic, ki bo sprejela stališča iz predhodne obravnave.

Komisija bo skladno z določili ZDOIONUS pridobila tudi soglasje in mnenje Geodetske uprave Republike Slovenije in mnenje pristojnega delovnega telesa vlade RS, Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen k predlogom iz akta.

S tem gradivom komisija predlaga mestnemu svetu, da obravnava **osnutek Odloka o določitvi imen ulic, parkov, trgov in sprememb potekov ulic na območju Mestne občine Ljubljana**, kot je to predloženo v gradivu.

Pripravil:

Jan Skoberne

Mojca Škrinjar

Predsednica

PRILOGE kot na naslovnici KARTE
Vir podatkov: leksikon SAZU, Wikipedija, proste enciklopedije MMC portala RTV Slovenija

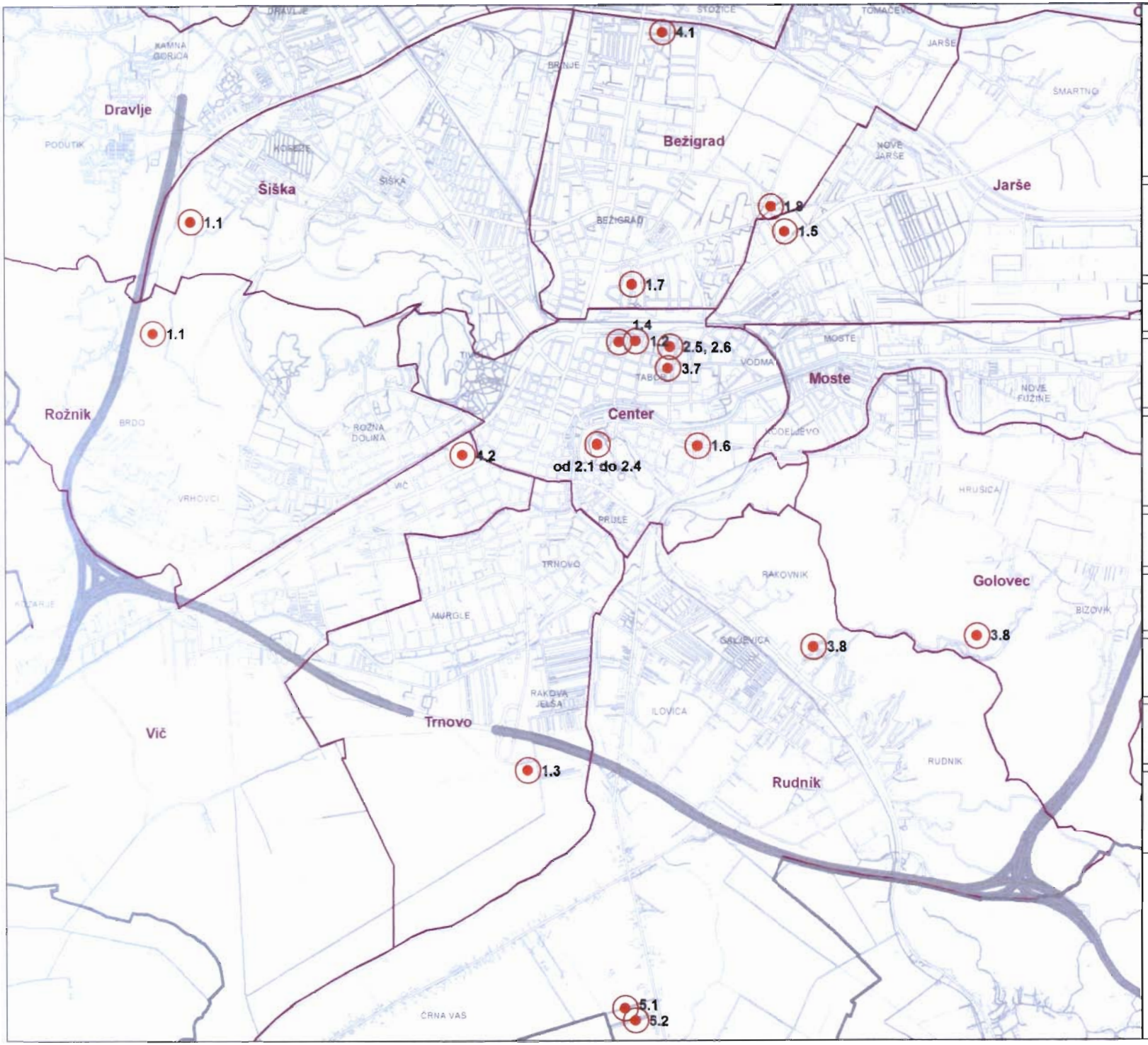

ČS CENTER
- 1.2 Fabianijev park
- 1.4 Maistrov park
- 1.6 Tomanov park
- 2.1 do 2.4 (Ovinki, Ovinki Vodnikov trg, Ovinki Streliška ulica, Za ograjami)
- 2.5 Trg Jureta Detele
- 2.6 Trg Tomaža Pengova
- 3.7 Trg Marije Terezije

ČS BEŽIGRAD
- 1.7 Park literatov
- 1.8 Park Mihe Potočnika
- 4.1 Palmejeva ulica

ČS GOLOVEC
- 3.8 Cesta čez Golovec

ČS JARŠE
- 1.5 Šmartinski park
- 1.8 Park Mihe Potočnika

ČS RUDNIK
- 3.8 Cesta čez Golovec
- 5.1 Rebekov štradon
- 5.2 Tomišeljska ulica

ČS ROŽNIK
- 1.1 Park Angele Piskernik

ČS ŠIŠKA
- 1.1 Park Angele Piskernik

ČS TRNOVO
- 1.3 Južni mestni park Rakova jelša

ČS VIČ
- 4.2 Tobačna ulica

Meja Mestne občine Ljubljana
Četrti MOL

PREDLOG IMEN IN POTEKOV ULIC

Komisija za poimenovanje naselij in ulic, marec, 2018

Vir:
-GURS, TOPO5, RPE
-MOL OUP

Merilo 1:46.500

Popravila: Maja Mavri Pogačnik, MOL-OUP, 21.3.2018

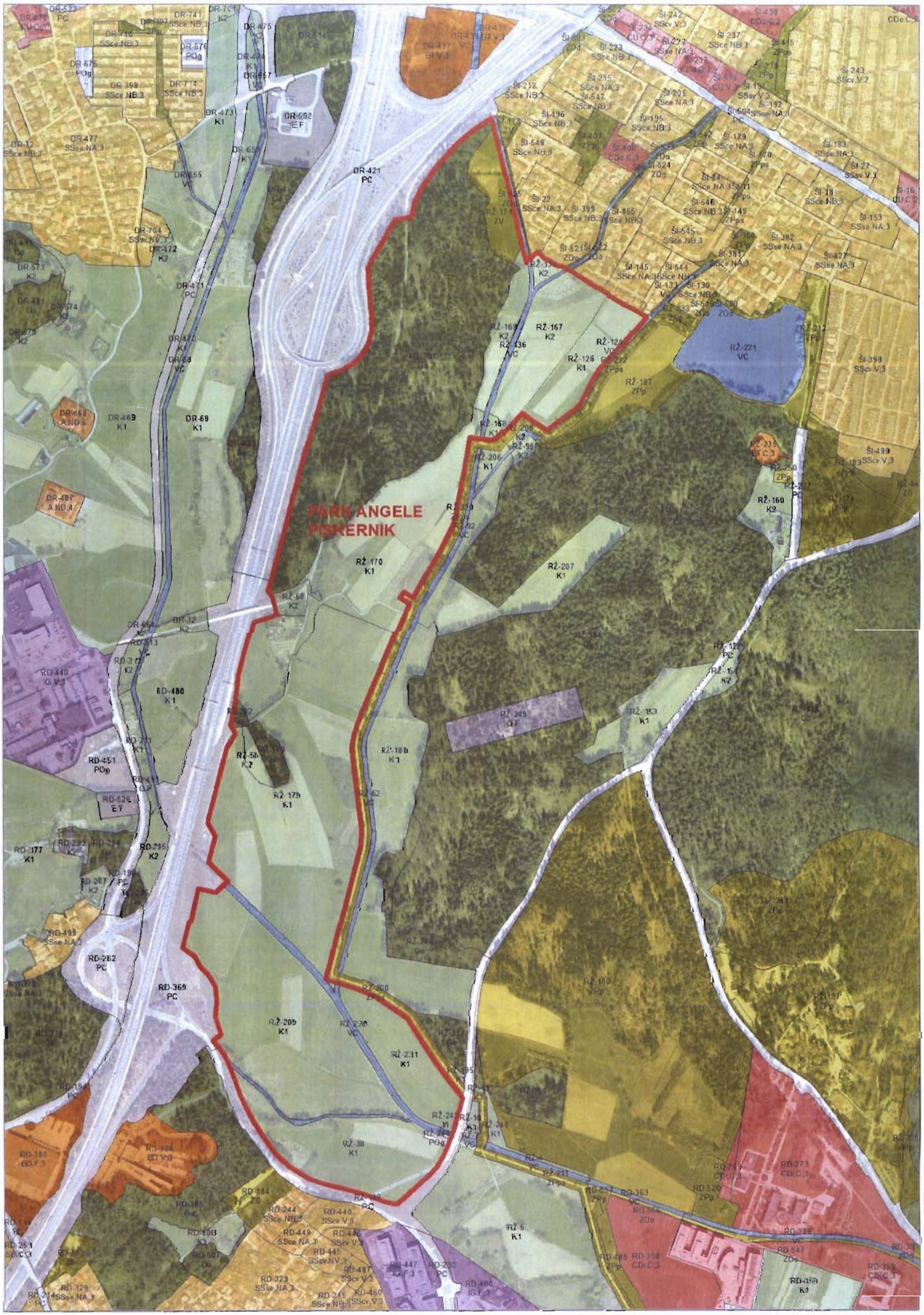
PARK ANGELE PISKERNIK

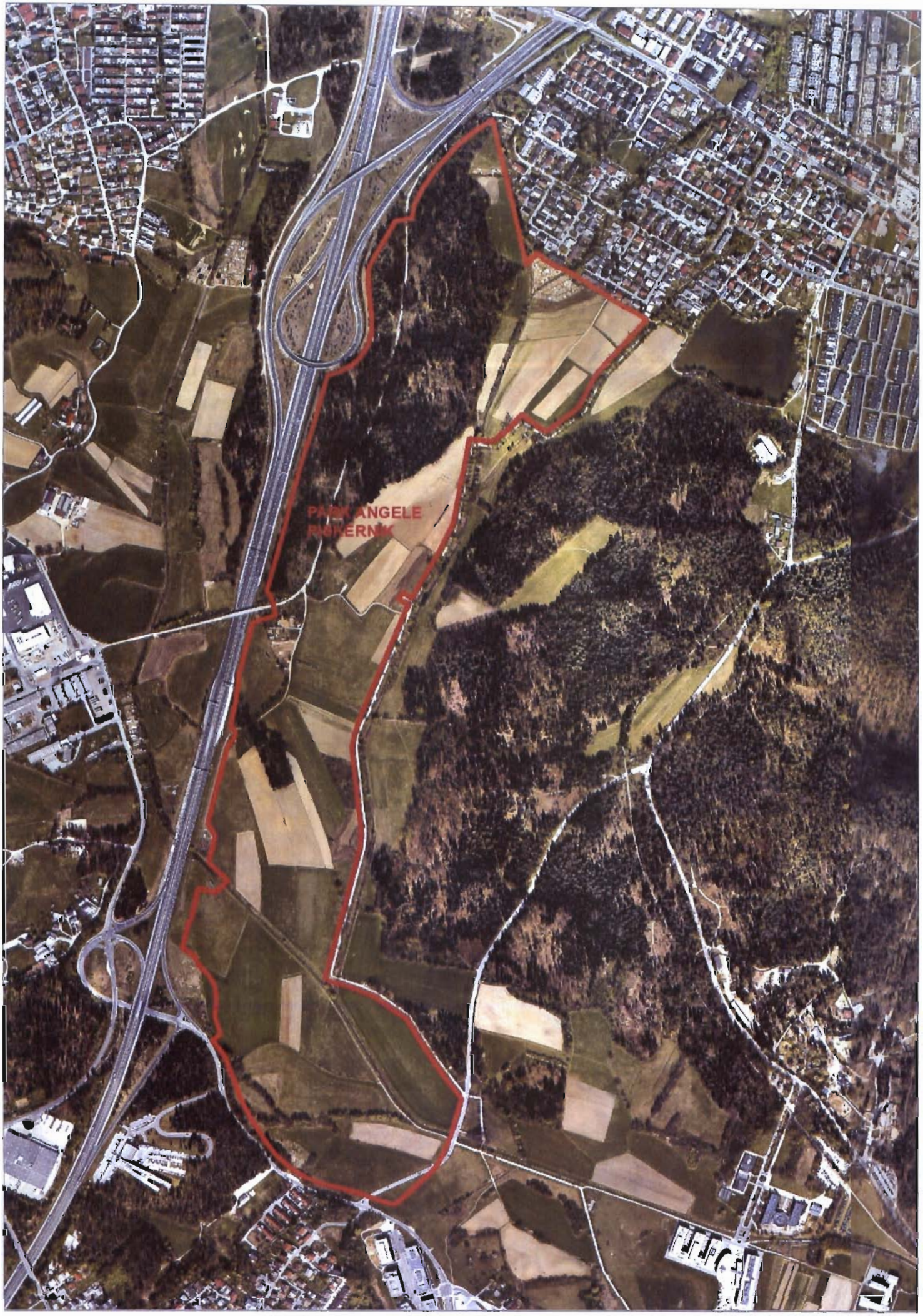
PARK ANGELE
PIONERNIK

PL-141
VC
PL-142
ZDo
PL-143
PC
PL-149
CDj.V;2
PL-105
CDi.C;2
PL-147
PC
PL-128
CU.C;2
PL-133
ZPp
PL-114
PC
PL-87
PC
PL-134
POd
PL-135
POd
FABIANIJEV PARK
PL-102
ZPp
PL-115
CDk.C;2
PL-113
PC
PL-97
PC
PL-92
PC
PL-103
SScv.V;2
PL-111
ZPp
PL-100
CU.NV;2
PL-112
CDi.C;2
PL-104
PC
PL-126
SScv.C;2
PL-121
ZDo

FABIANIJEV PARK

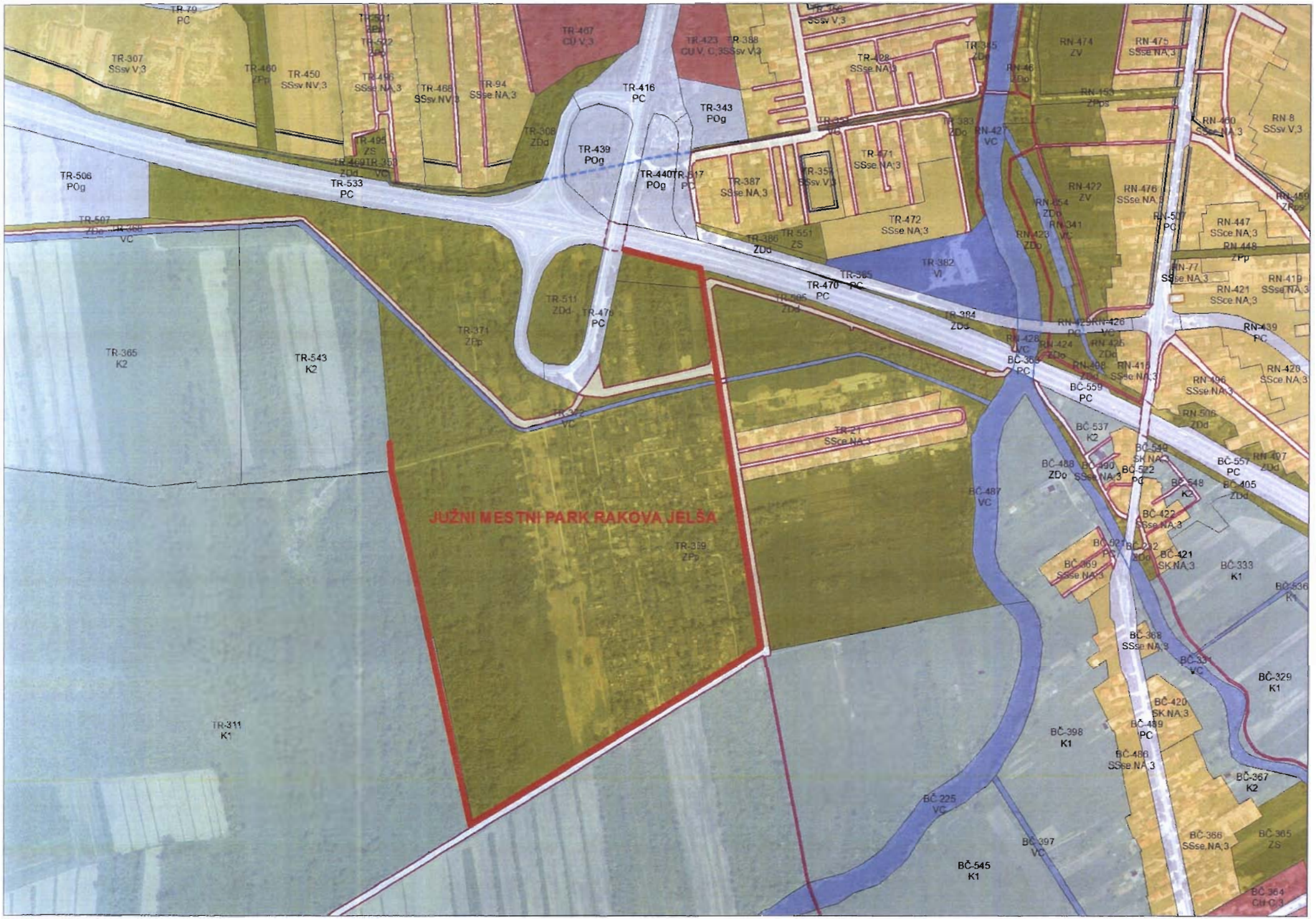
JUŽNI MESTNI PARK RAKOVA JELŠA
TR-79 PC
TR-307 SSsv V,3
TR-460 ZPp
TR-450 SSsv NV,3
TR-496 SSse NA,3
TR-468 SSsv NV,3
TR-94 SSse NA,3
TR-467 CU V,3
TR-423 CU V, C,3
TR-388 SSsv V,3
TR-416 PC
TR-343 POg
TR-308 ZDd
TR-439 POg
TR-440 POg
TR-387 SSse NA,3
TR-357 SSsv V,3
TR-371 SSse NA,3
TR-472 SSse NA,3
TR-506 POg
TR-533 PC
TR-507 ZDd
TR-386 ZDd
TR-551 ZS
TR-382 VI
TR-470 PC
TR-511 ZDd
TR-371 ZPp
TR-365 K2
TR-543 K2
TR-21 SSce NA,3
TR-359 ZPp
TR-311 K1
BČ-559 PC
BČ-537 K2
BČ-487 VC
BČ-398 K1
BČ-225 VC
BČ-397 VC
BČ-545 K1
BČ-333 K1
BČ-329 K1
BČ-367 K2
BČ-365 ZS
BČ-364 CU C,3
RN-474 ZV
RN-475 SSse NA,3
RN-8 SSsv V,3
RN-422 ZV
RN-476 SSse NA,3
RN-447 SSce NA,3
RN-448 ZPp
RN-421 SSce NA,3
RN-419 SSse NA,3
RN-439 PC
RN-420 SSce NA,3
RN-496 SSse NA,3
RN-506 ZDd
RN-497 ZDd
BČ-557 PC
BČ-405 ZDd
BČ-548 K2
BČ-422 SSse NA,3
BČ-421 SK NA,3
BČ-368 SSse NA,3
BČ-420 SK NA,3
BČ-486 SSse NA,3
BČ-366 SSse NA,3

JUŽNI MESTNI BLOK - FAKULTA ZA ŠOLO

PC-23
PŽ
PC-24
CU.C;2
PC-21
PŽ
PC-6
CU.V;2
PC-17
PC
TA-58
PC
TA-61
ZPp
TOMANOV PARK
MAISTROV PARK
TA-78
ZPp
MS-146
CU.VS;2
TA-62
CU.V;2
TA-55
PC
TA-81
CU.V;2
TA-79
PC
TA-43
PC
TA-42
CU.VS;2
TA-83
PC

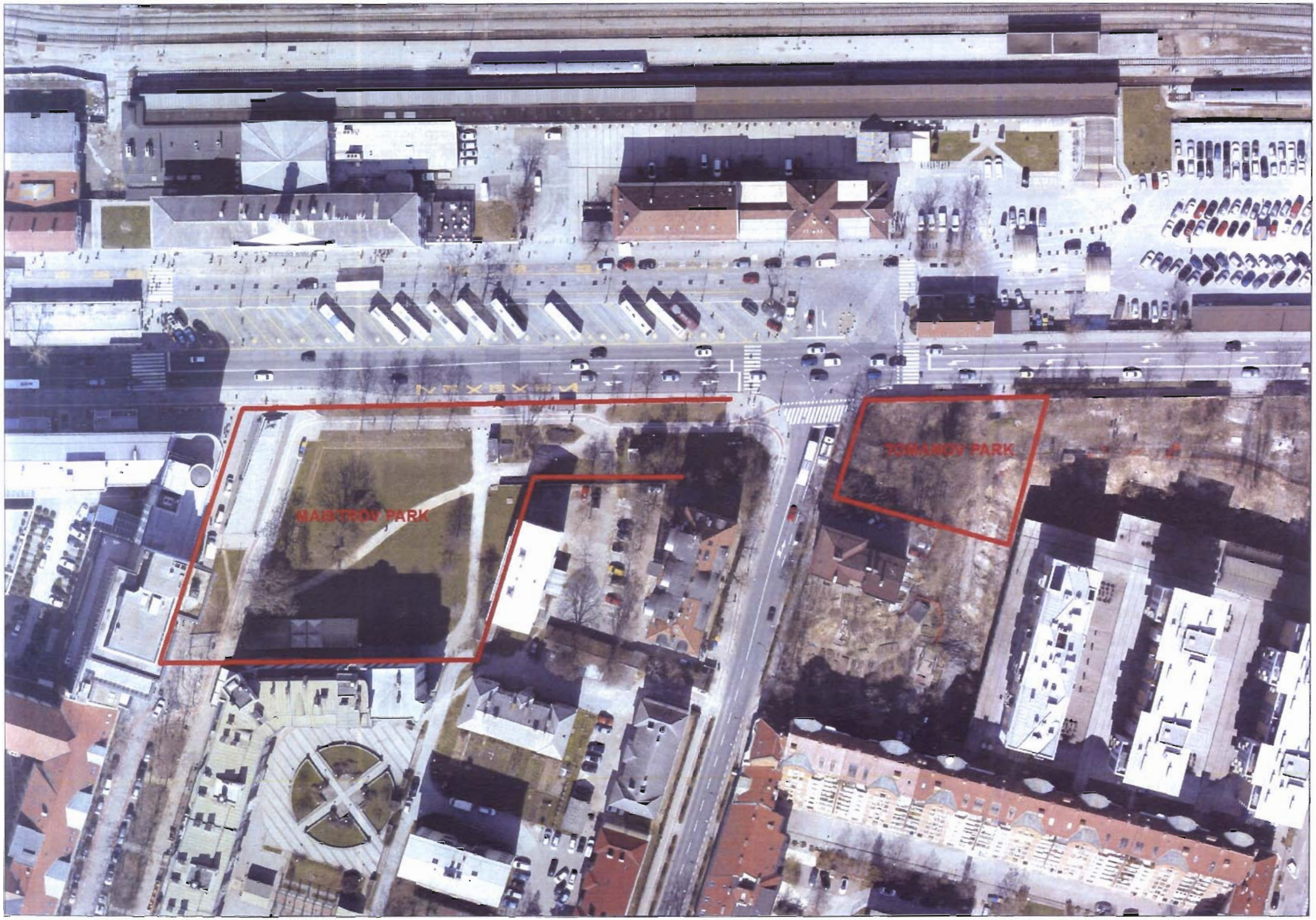
MAIS TROV PARK
TOMANOV PARK

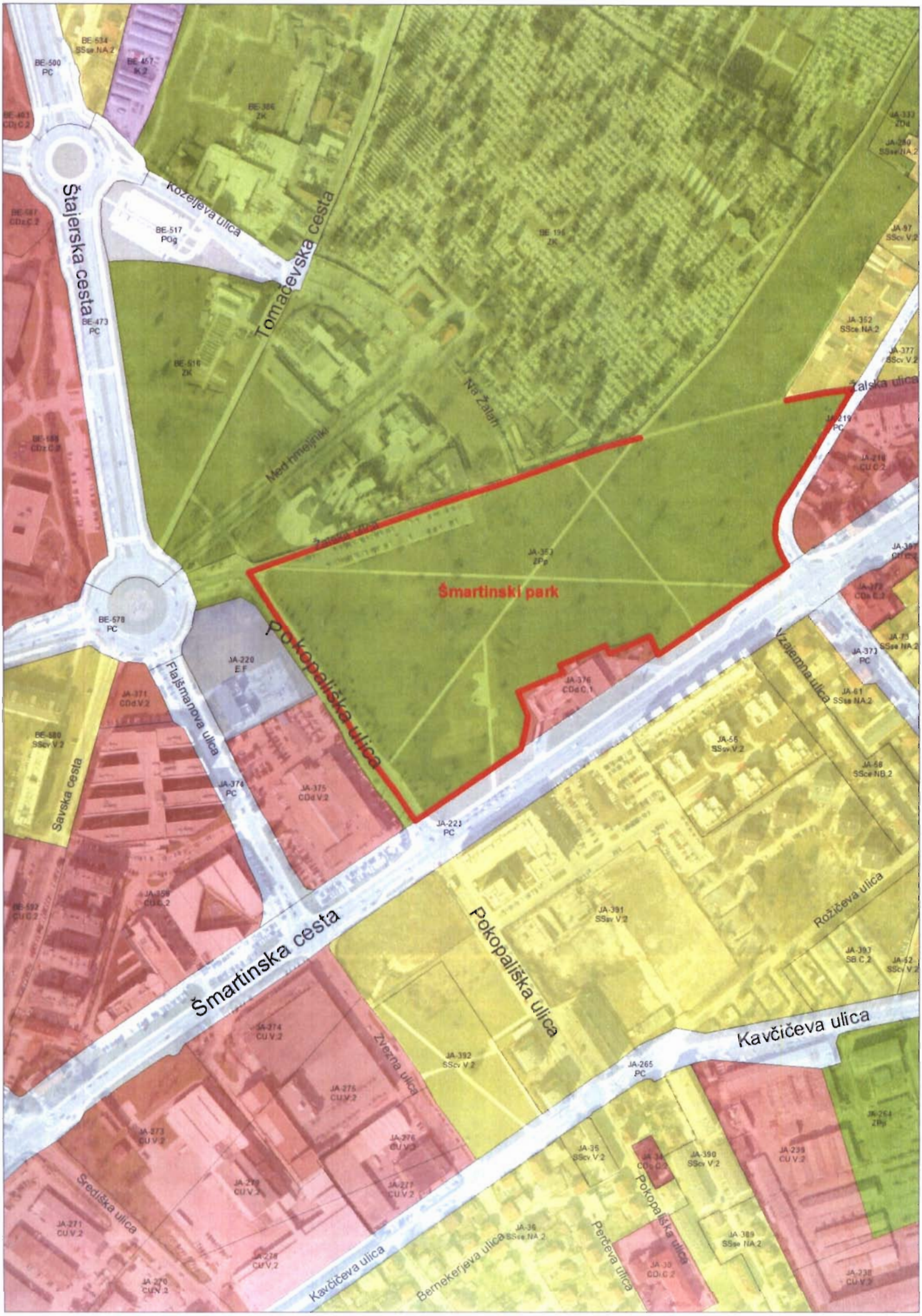
Štajerska cesta
Kozeljeva ulica
Tomačevska cesta
Na Žalah
Žalska ulica
Šmartinski park
Pokopališka ulica
Flajšmanova ulica
Savska cesta
Vzajemna ulica
Šmartinska cesta
Rožičeva ulica
Kavčičeva ulica
Zvezna ulica
Središka ulica
Bernekerjeva ulica
Perčeva ulica

Šmartinski park
Rondo Žale
Štajerska cesta
Tomačevska cesta
Pokopališka ulica
Šmartinska cesta
Jarska cesta
Kavčičeva ulica
Središka ulica

BE-525
ZPp
BE-104
CD.V.2
BE-435
SSev.V.2
BE-97
CD.C.2
BE-439
SSce.NB.2
BE-428
PC
BE-115
PC
BE-601
SSev.V.2
BE-76
CDz.C.2
BE-77
CU.V.2
BE-74
CD.C.2
BE-477
PC
BE-476
ZPp
BE-56
SSev.NV.2
BE-385
CDd.V.2
BE-48
SSev.V.2
BE-62
CU.VS.2
PARK LITERATOV
BE-384
ZPp
BE-54
PC
BE-487
CU.C.2
BE-358
CDd.V.2
BE-44
CU.C.2
BE-41
CU.C.2
PC-14
PC
PC-12
CU.V.2
PC-23
PŽ
PC-24
CU.C.2
PC-21
PŽ

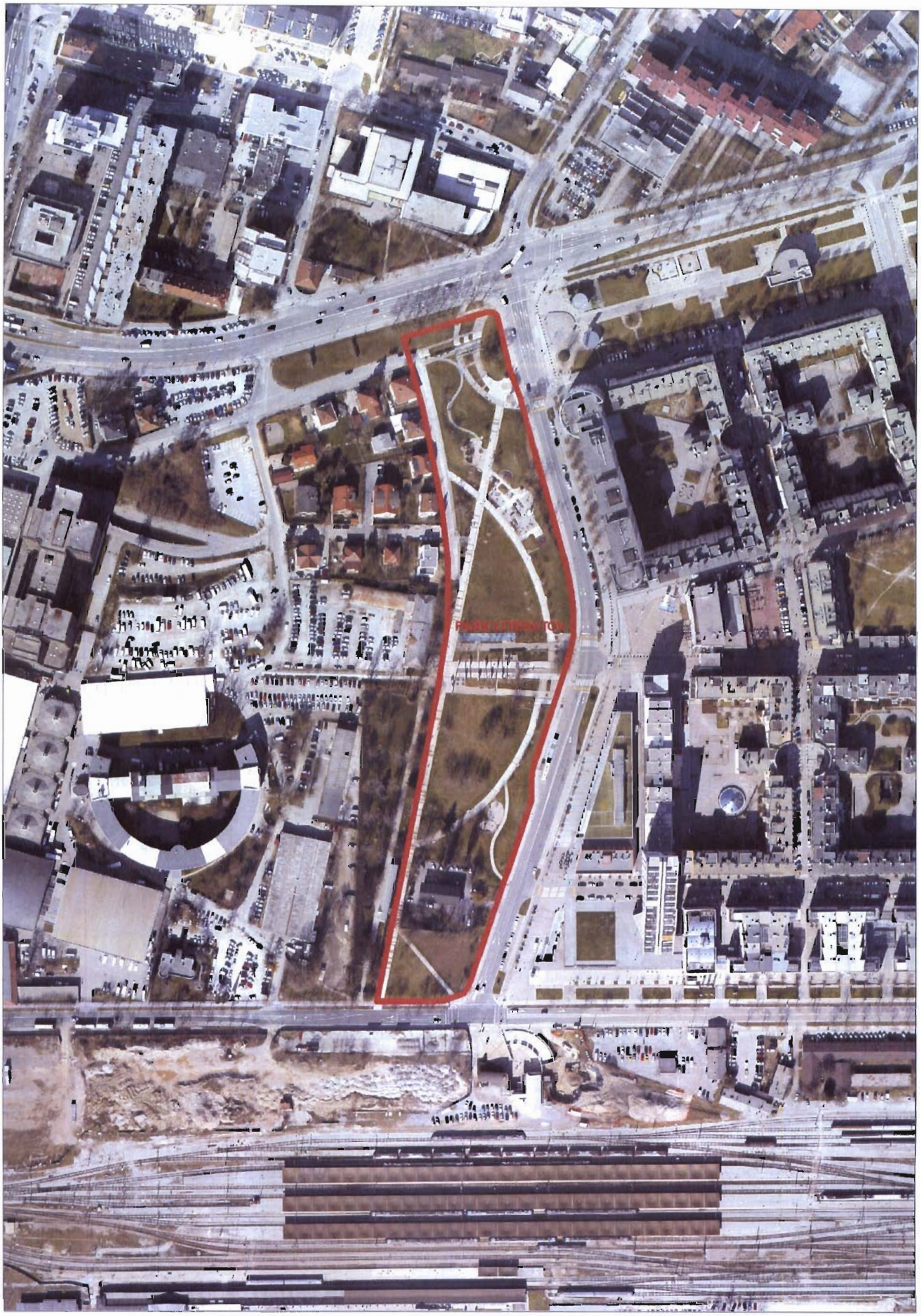
PARK LITERATOV

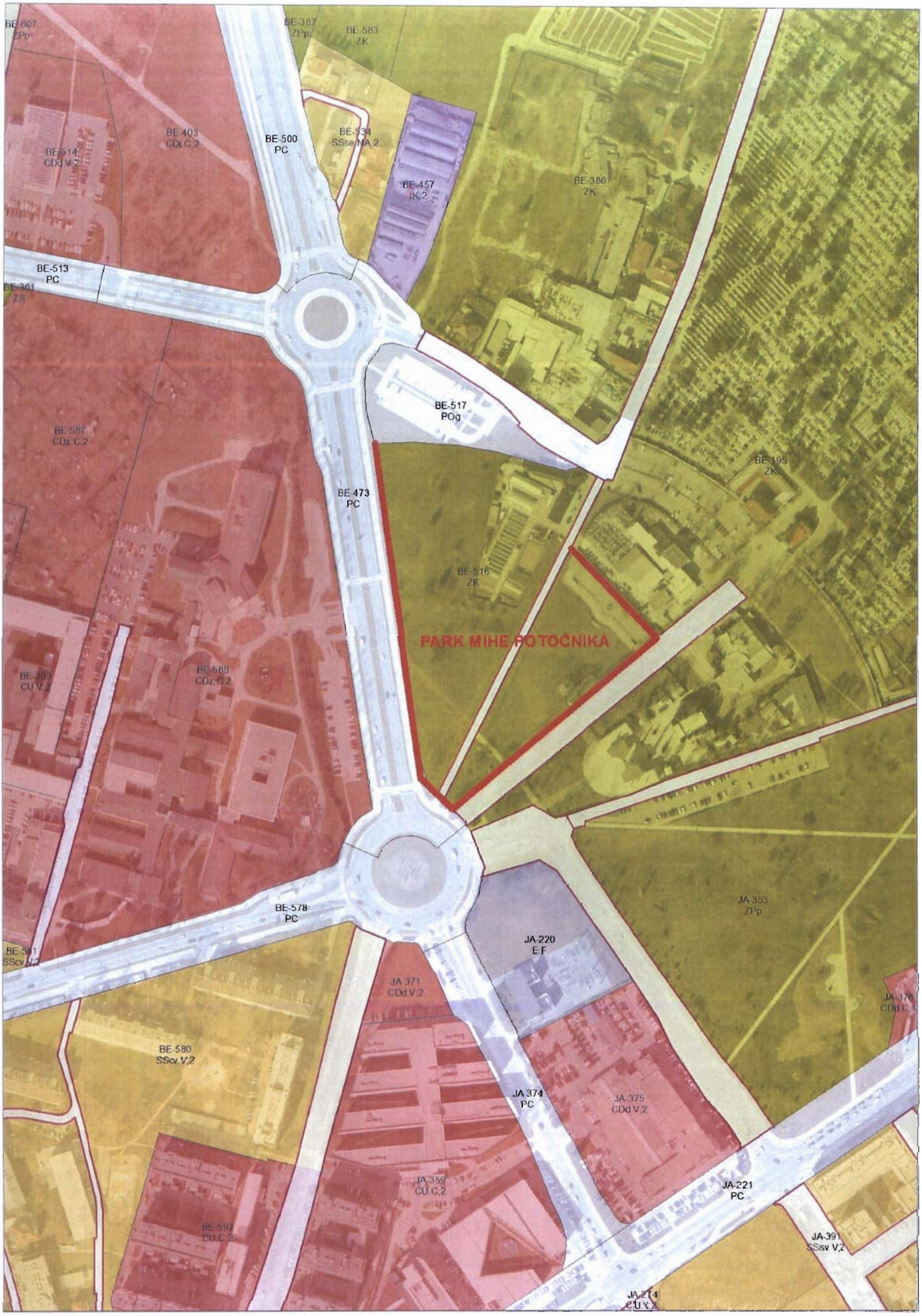
BE-607
ZPp
BE-387
ZPp
BE-583
ZK
BE-403
CDj C.2
BE-500
PC
BE-534
SSse NA.2
BE-514
CDd V.2
BE-457
IK.2
BE-386
ZK
BE-513
PC
BE-361
ZS
BE-517
POg
BE-587
CDz C.2
BE-195
ZK
BE-473
PC
BE-516
ZK
PARK MIHE POTOČNIKA
BE-589
CDz C.2
BE-578
PC
JA-353
ZPp
JA-220
E F
JA-371
CDd V.2
BE-580
SSce V.2
JA-374
PC
JA-375
CDd V.2
JA-359
CU C.2
JA-221
PC
BE-592
CU C.2
JA-39
SSsv V.2
JA-274
CU V.2

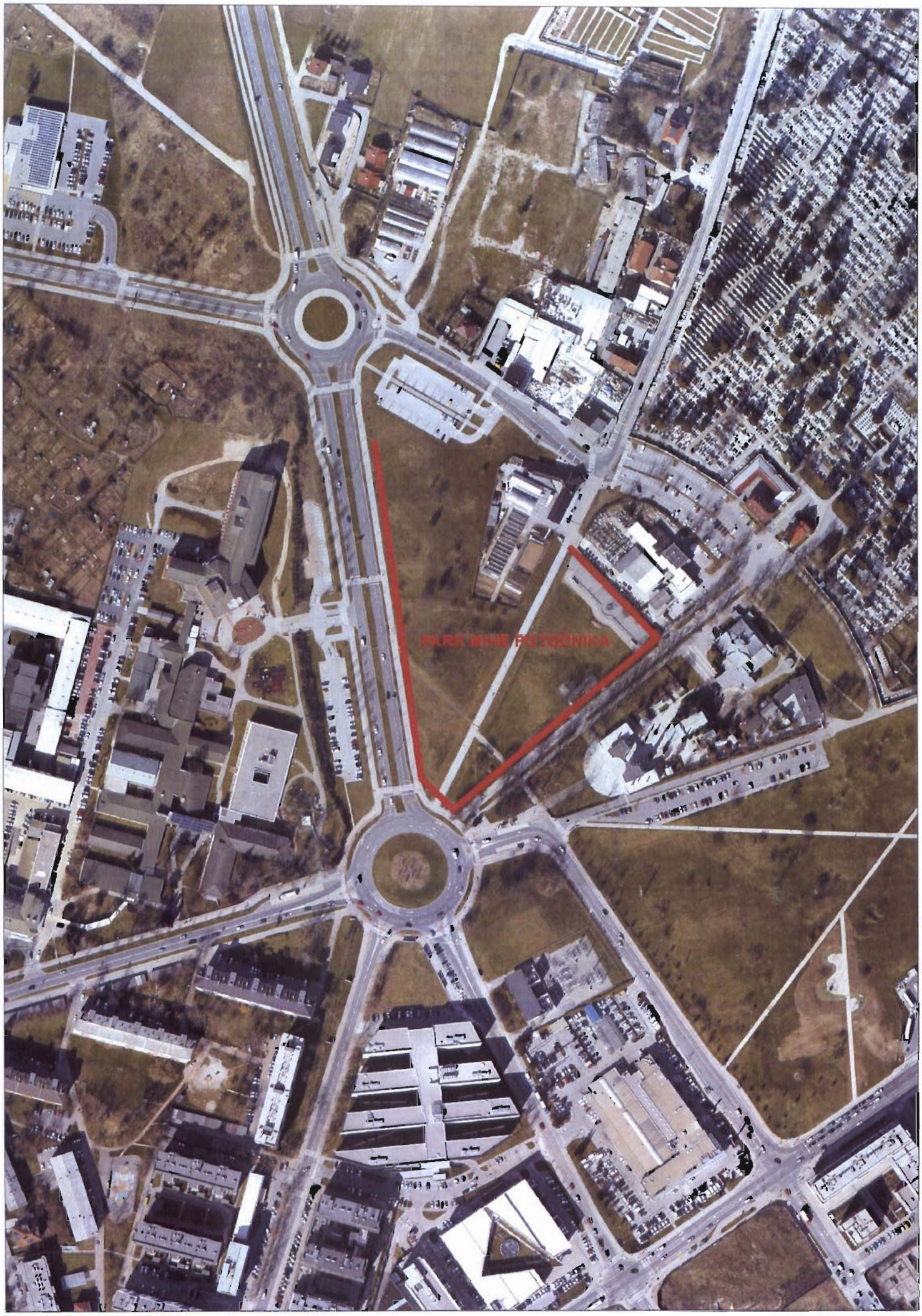
PARK MIHE POTOČNIKA

Krekov trg
Robov vodnjak
Kristanova ulica
Ovinki Vodnikov trg
Ovinki Strelíška ulica
SE UKINE
Na stolbi
Strelíška ulica
Mestni trg
Za ograjami
Razgledna steza
Grad
Predor pod Gradom
GRAJSKI DREVORED
Grajska planota
GRAJSKA PLANOTA
Za ograjami (PODALJŠANJE)
Mačja steza
Osojna steza
Lončarska steza
Stari trg
Reber

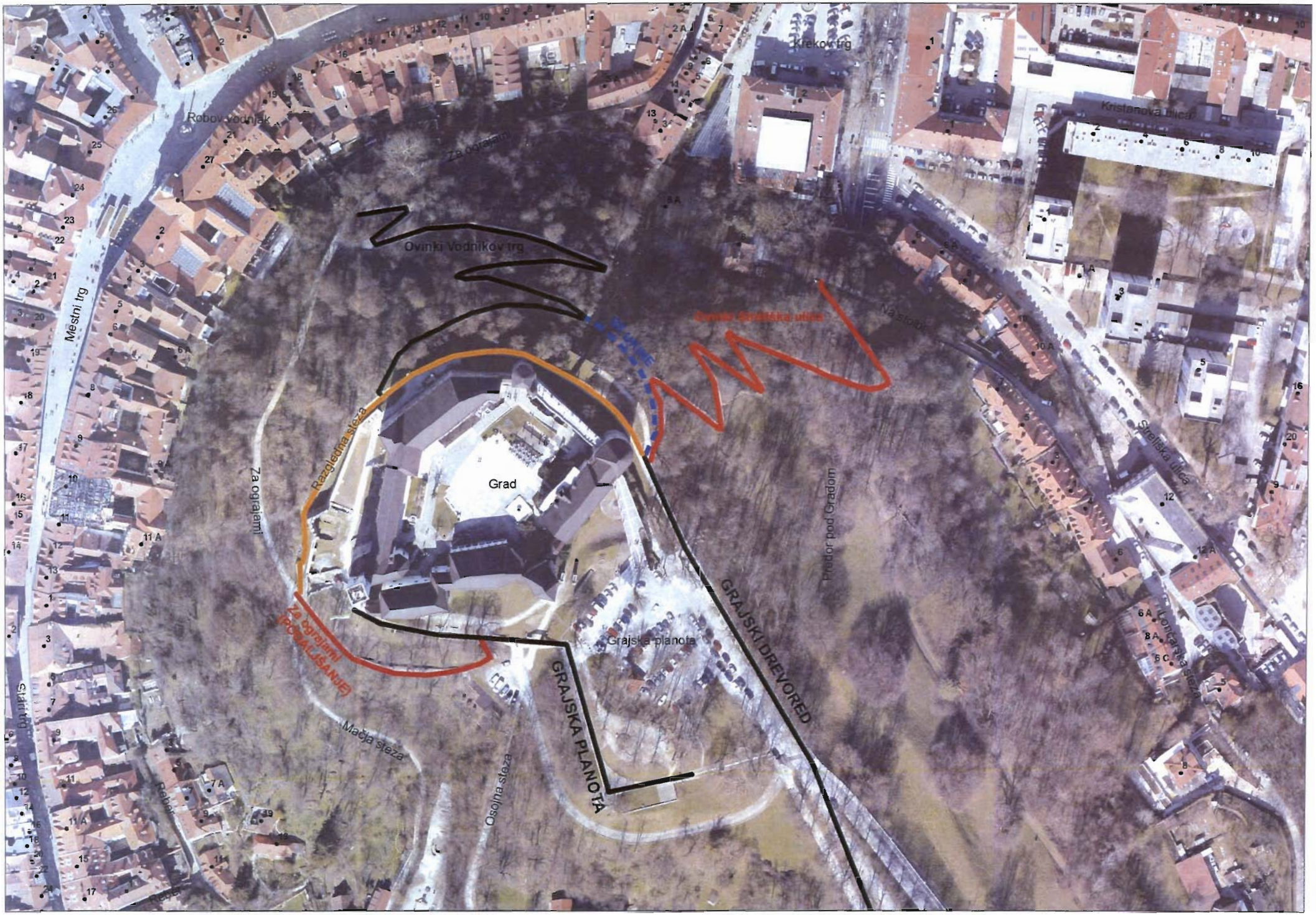
Krekov trg
Kristanova ulica
Robov vodnjak
Za ograjami
Ovinki Vodnikov trg
Mestni trg
Na stolbi
Strelijska ulica
Razgledna steza
Grad
Za ograjami
Predor pod Gradom
GRAJSKI DREVORED
Grajska planota
GRAJSKA PLANOTA
Mačja steza
Osojna steza
Lončarska steza
Stari trg

PC-17
PC
TA-60
PC
TA-53
PC
TA-64
CU.V;2
TA-89
CDd.V;2
TRG JURETA DETELE
TA-59
CDk.VS;2
TA-51
CU.NV;2
TA-41
PC
TA-44
CDz.C;2
TRG TOMAŽA PENGOVA
TA-39
PC
TA-54
PC
TA-40
CU.V;2
TA-50
PC
TRG MARIJE TEREZIJE
TA-37
CU.VS;2
TA-38
CDk.VS;2
TA-85
PC
TA-27
PC
TA-68
CU.V;2
TA-66
CDc.C;2
TA-67
CU.NV;2
TA-20
PC
TA-19
ZPp

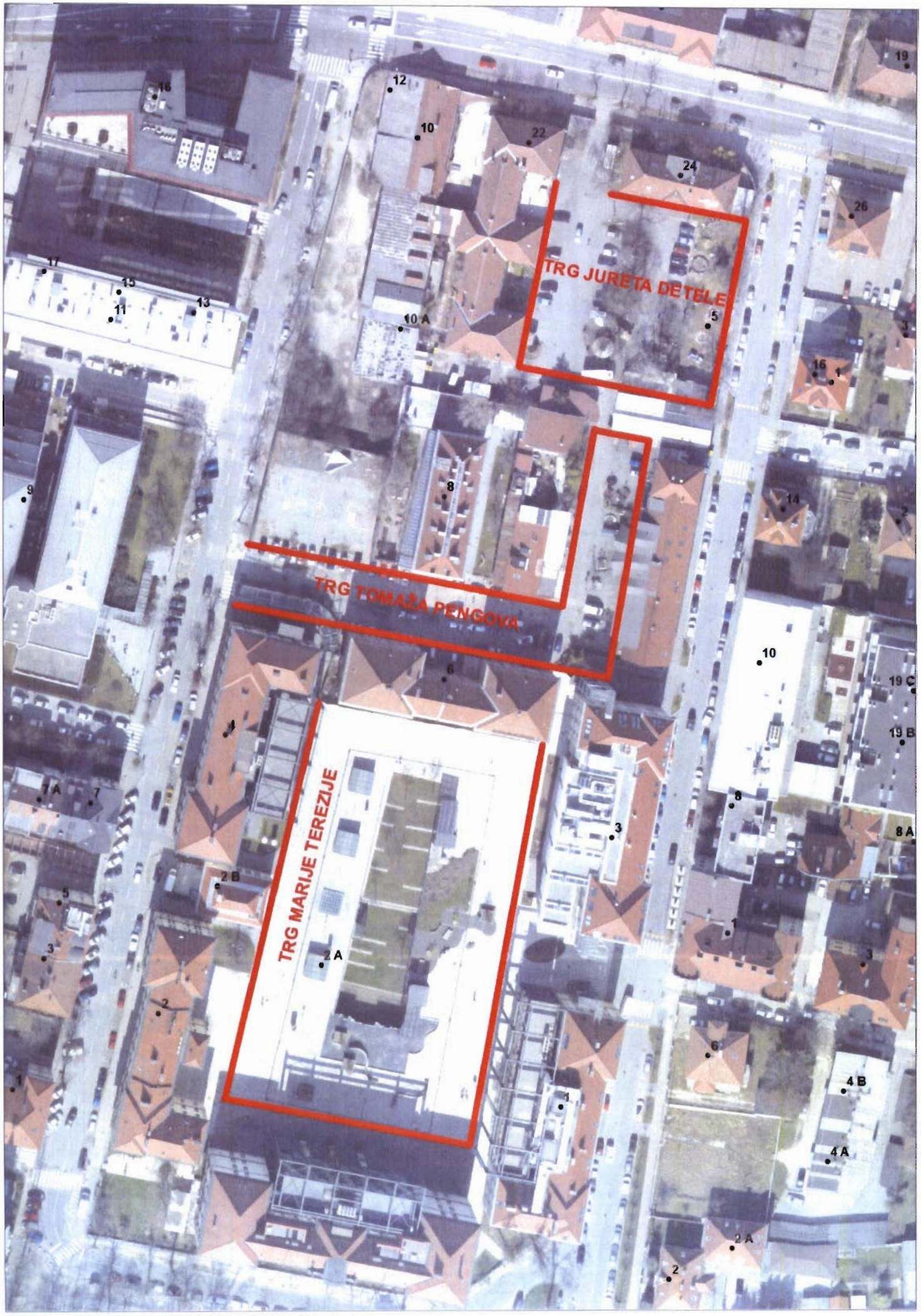
TRG JURETA DETELE
TRG TOMAŽA PENGOVA
TRG MARIJE TEREZIJE

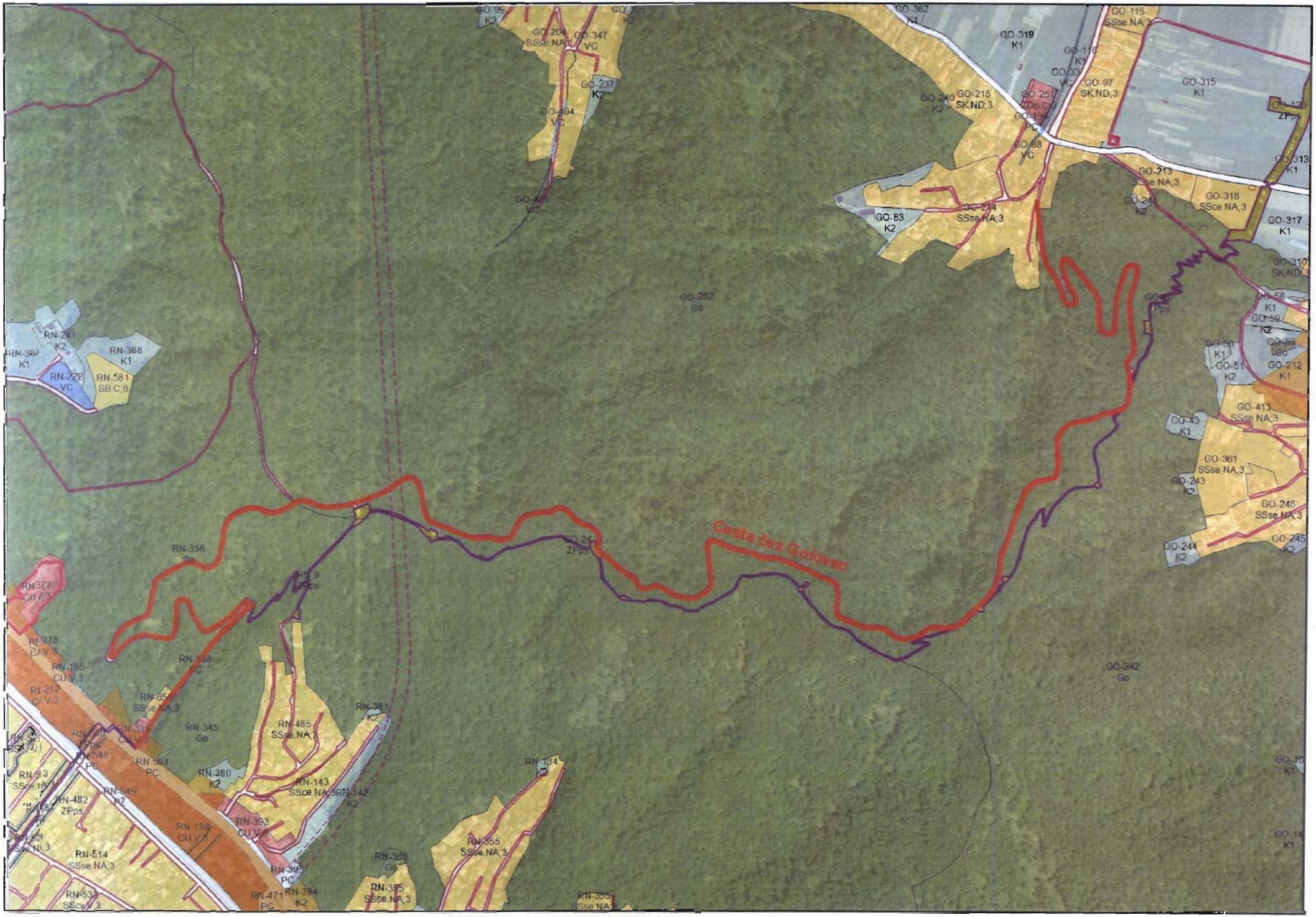
Cesta čez Golovec
GO-99 K2
GO-204 SSse NA,3
GO-347 VC
GO-237 K2
GO-404 VC
GO-405 VC
GO-362 K1
GO-319 K1
GO-115 SSse NA,3
GO-97 SK.ND,3
GO-315 K1
GO-240 K2
GO-215 SK.ND,3
GO-88 VC
GO-213 SSse NA,3
GO-318 SSce NA,3
GO-317 K1
GO-83 K2
GO-214 SSse NA,3
GO-232 Go
GO-58 K1
GO-59 K2
GO-50 K1
GO-51 K2
GO-212 K1
GO-413 SSse NA,3
GO-43 K1
GO-361 SSse NA,3
GO-243 K2
GO-246 SSse NA,3
GO-244 K2
GO-245 K2
GO-242 Go
RN-241 K2
RN-388 K1
RN-222 VC
RN-581 SB.C,6
RN-336 Go
RN-377 CU V,3
RN-378 CU V,3
RN-155 CU V,3
RN-212 CU V,3
RN-538 PC
RN-345 Go
RN-485 SSse NA,3
RN-381 K2
RN-501 PC
RN-380 K2
RN-143 SSce NA,3
RN-142 K2
RN-482 ZPps
RN-393 CU V,3
RN-514 SSse NA,3
RN-395 PC
RN-471 PC
RN-394 K2
RN-385 Go
RN-355 SSse NA,3
RN-134 K2
RN-532 SSce V,3

Cesta čez Golovec

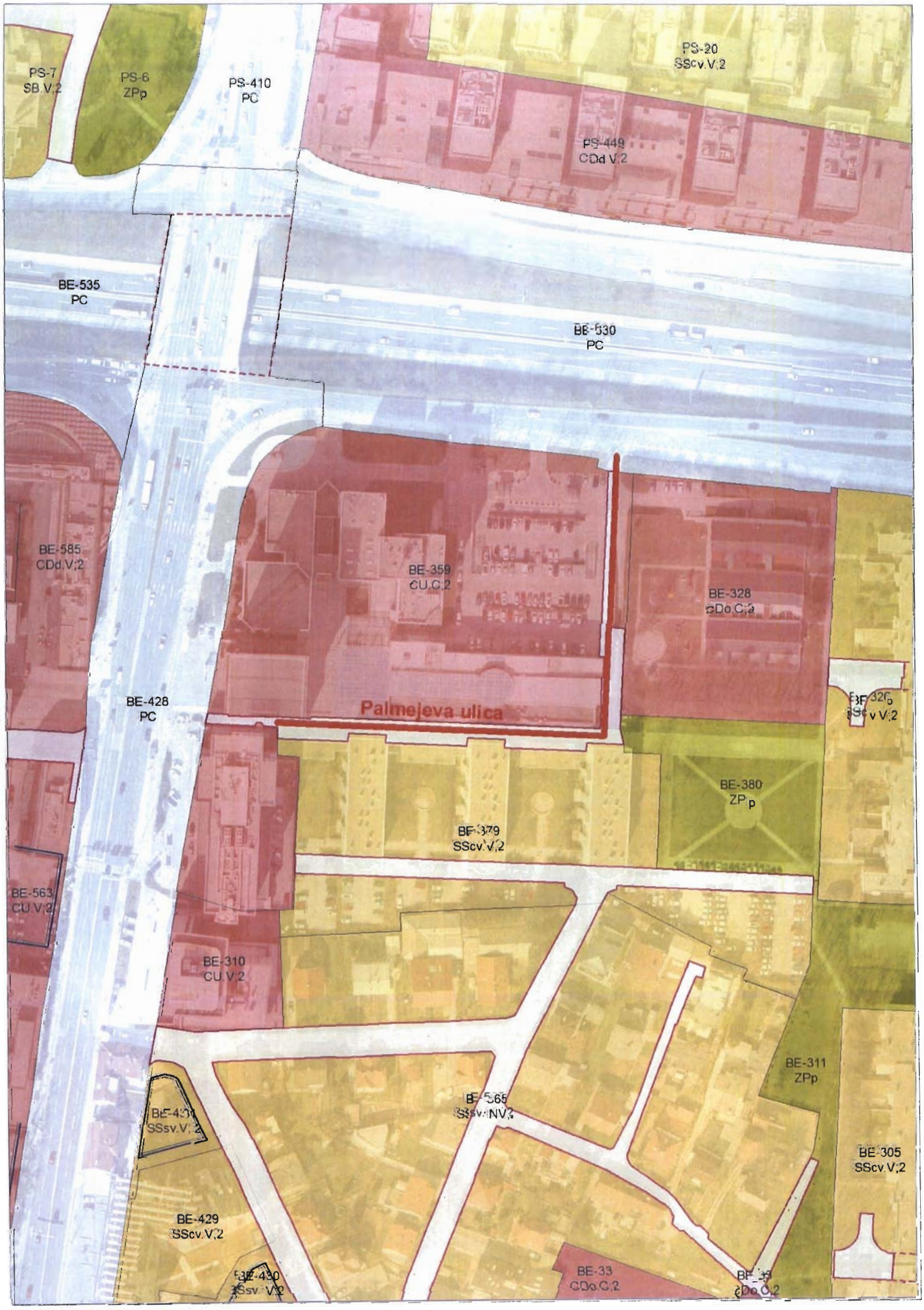
PS-7
SB.V.2
PS-6
ZPp
PS-410
PC
PS-20
SScv.V.2
PS-449
CDd.V.2
BE-535
PC
BE-530
PC
BE-585
CDd.V.2
BE-359
CU.C.2
BE-328
CDo.C.2
BE-428
PC
Palmejeva ulica
BE-380
ZPp
BE-379
SScv.V.2
BE-563
CU.V.2
BE-310
CU.V.2
BE-311
ZPp
BE-565
SSsv.NV.2
BE-305
SScv.V.2
BE-429
SScv.V.2
BE-33
CDo.C.2

Palmejeva ulica

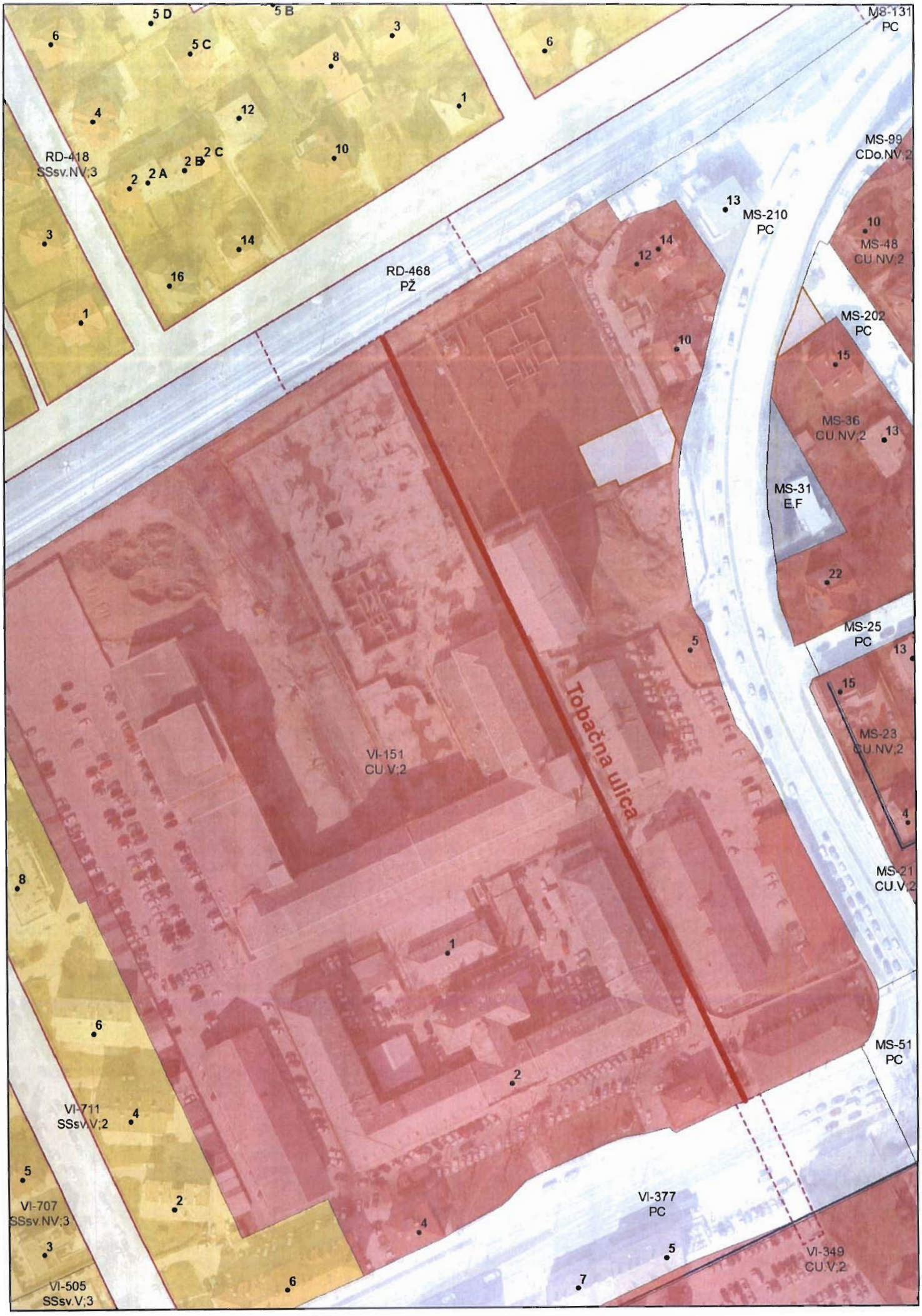
M8-131
PC
RD-418
SSsv.NV;3
RD-468
PŽ
MS-99
CDo.NV;2
MS-210
PC
MS-48
CU.NV;2
MS-202
PC
MS-36
CU.NV;2
MS-31
E.F
MS-25
PC
MS-23
CU.NV;2
MS-21
CU.V;2
MS-51
PC
Tobačna ulica
VI-151
CU.V;2
VI-711
SSsv.V;2
VI-707
SSsv.NV;3
VI-505
SSsv.V;3
VI-377
PC
VI-349
CU.V;2

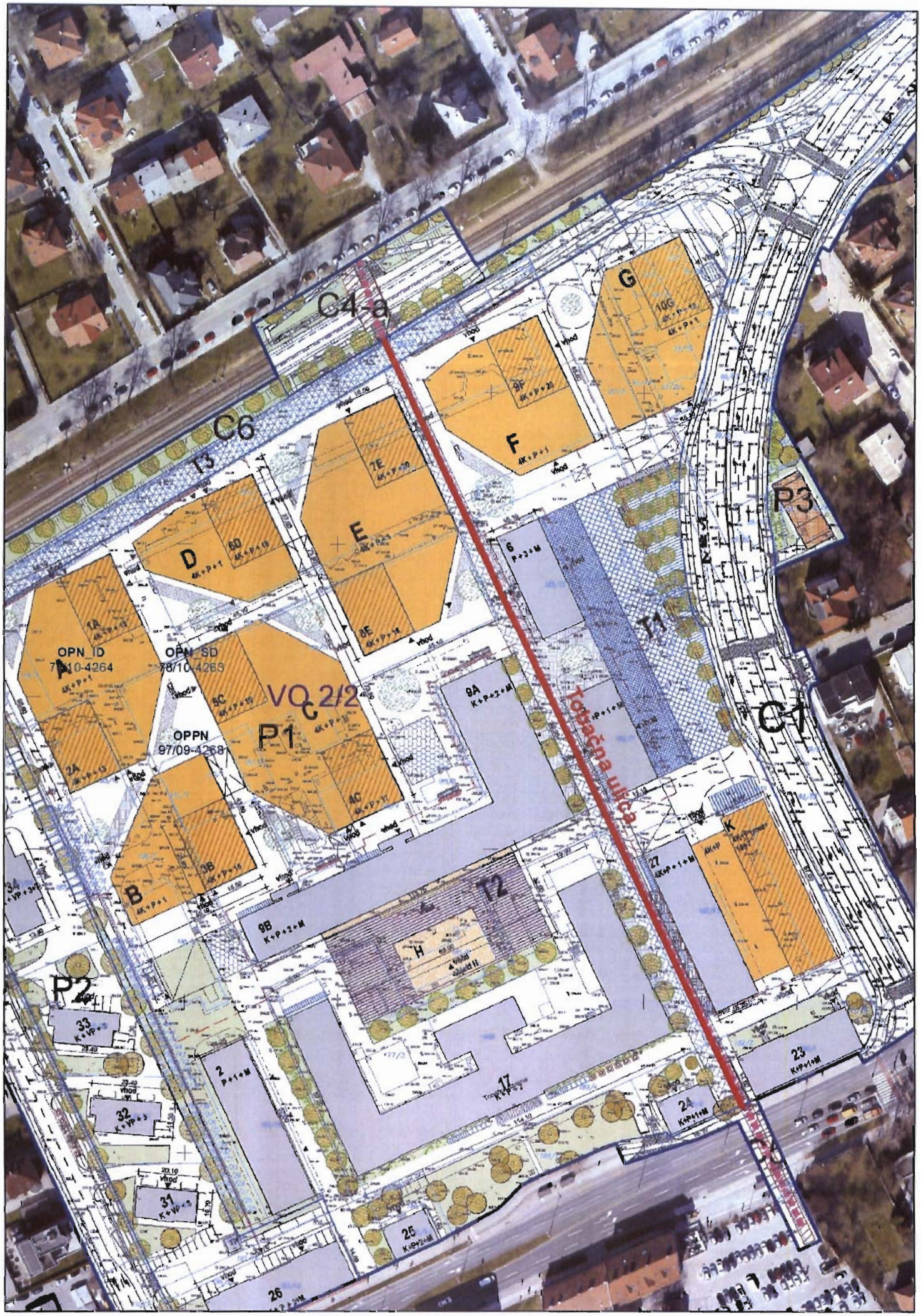
C4-a
C6
T3
G
10G
F
9F
7E
E
D
6D
P3
6
P+3+M
T1
OPN_ID
OPN_SD
78/10-4268
VO 2/2
C
P1
OPPN
97/09-4268
9A
K+P+2+M
Tobačna ulica
C1
K
27
4K+P+1+M
T2
H
9B
K+P+2+M
B
3B
4C
2A
1A
P2
33
32
31
2
P+1+M
17
23
24
K+P+1+M
25
26

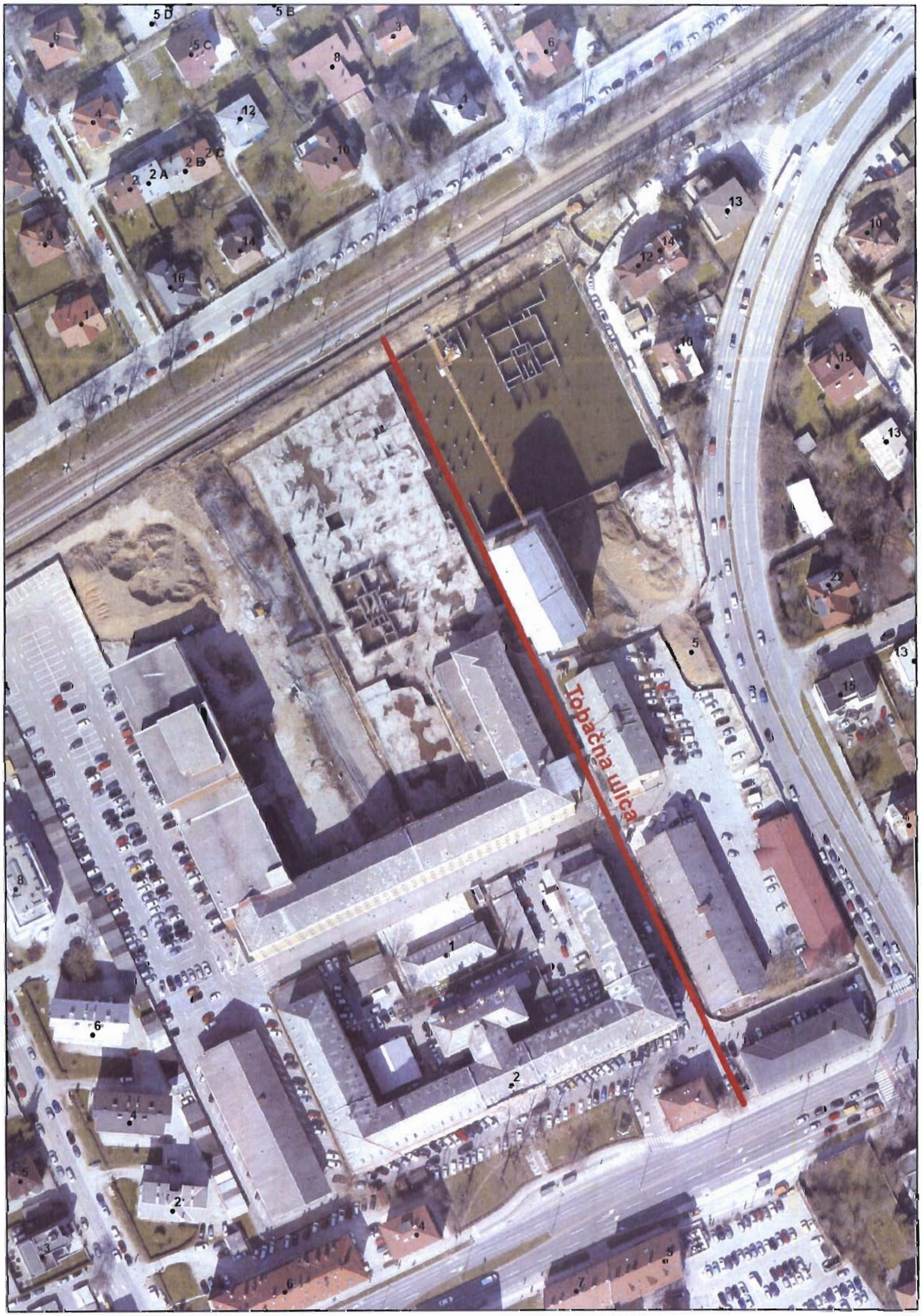
Tobačna ulica